

IZJEMEN STATUS

Ost tega tedna ni izvirna, je pa aktualna. Pravzaprav je osebna in zato morda površen zapis z razgovora »O vlogi intelektualca v naši družbi«.

Vprašanje anonimnega študenta: »Kaj menite o statusu visoke šole za politične vede v Ljubljani?«

Prisotni uredniki, publika: grobna tišina, tu pa tam zelo previden nasmešek.

Vladimir Kavčič: »Verjetno se na to vprašanje ne bo moglo odgovoriti, ker ni tu predstavnikov VSPV.«

Dušan Pirjevec: »Menim, da ima naša slovenska visoka šola za politične vede povsem izjemen status, ker je samostojna in nikomur odgovorna za svoje delo. Menim, da bi jo bilo treba čimprej vključiti v normalno organizacijo našega univerzitetnega izobraževanja.«

Rudi Kocijančič: »Ta šola ima pozitivno vlogo, kolikor se ukvarja z raziskovalno dejavnostjo na področju političnih ved in vzgaja strokovnjaka znanstvenika. Ne strinjam pa se s tem, da bi vzgajala profesionalnega politika.«

Neki študent: »Menim, da šola ni v skladu s tisto Leninovo mislijo, ki pravi, da naj bo v socializmu vsaka kuharica tudi politik...«

Tine Hribar: »Verjetno je s to našo šolo prav obratno: namreč, da bo vsak politik kuhar v politiki.«

Nekdo iz publike: »Pri nas je veliko ljudi, ki so pred dvajsetimi leti izvršili revolucijo. Treba jim je dati možnost, da se izobrazijo.«

Dušan Pirjevec: »Se povsem strinjam, vendar, zakaj ne bi šli študirat tudi arhitekturo, slavistiko...«

Nekdo od občinstva (študent VSPV): (govori o poslanstvu VSPV)

Taras Kermauner: »Popolnoma v redu je, da VSPV izvaja neko poslanstvo v naši družbi, vendar menim, da naj bo to poslanstvo dela in ne poslanstvo vladanja.«

P. J.

tribuna

LIST SLOVENSКИH ŠTUDENTOV

LETO XIV.

Ljubljana, 18. marca 1964

Štev. 8

PRISPEVEK NA TEMO:

SO POTREBNE SPREMEMBE V STATUTU ZVEZE KOMUNISTOV?

Cedalje potrebneje je, da razpravljamo, kako korigirati nekatere določbe statuta ZKJ. Veljavni statut je ustrezal državno-partijski razmeram preteklega časa; čim bolj pa se razrašča samoupravni sistem, tem bolj je potrebno demokratizirati vertikalna partijska razmerja in precizneje določiti status osnovne organizacije ZK. Izhodišče razprave bomo torej zajeli v današnjih pogojih in novi vlogi ZK. Da ne bo nesporazuma: sam statut ne more nadomestiti vsebine, lahko pa utesnjuje ali spodbuja vsebino. Če bi nasprotovali ustrežnejšemu statutu, bi nasprotovali, hote ali ne hote, tudi polnejši in celovitejši vsebini.

Brali smo, da so nekateri diskutanti govorili o spremembi statutarnih določb in oblik tudi na zadnjem plenumu CK ZKS. V zaključni besedi je tovariš M. Marinko odgovoril, da niso bistvene organizacijske oblike in da je napačno misliti, da bomo s spreminjanjem organizacijskih oblik že vse dosegli, saj je bistvena predvsem vsebina. Strinjam se, da ne bomo vsega dosegli le z organizacijskimi oblikami, dodati pa moramo, da je potrebna tudi razprava in sprememba statuta, če bi korigirana in kompletnejša določila intenzivirala vsebino.

Ustavimo se, po našem mnenju, pri problematičnih določbah statuta.

Člen 9 (d): Organizacije in nižji organi so dolžni izvajati sklepe višjih organov.

Očitno je, da je danes taka formulacija neustrezna. Provenienca njene funkcije je

v administrativnem socializmu, dandanes je centralistični sediment. Novelirana določba bi morala vsebovati dvoje: prvič, določilo o razpravi pred sprejemom sklepa tudi v nižjih organih in osnovnih organizacijah, in drugi, določnejšo naravo sklepa, iz katere bo razvidno, do kje lahko višji partijski organi zavezujejo nižje organe in osnovne organizacije. Inštitut javne razprave je tu zrušen, določilo bi bilo treba spremeniti analogno členu 3 (b), ki dopušča predhodno mnenje, preden osnovna organizacija sprejme sklep. K funkciji javne razprave se bomo vrnil kasneje.

Člen 10 pravi, da vse organizacije in vodstva zveze sprejemajo sklepe s področja svojega dela samostojno, vendar v skladu s programom, statutom in politiko Zveze.

Sprašujemo se, do kje sega zavezovanje višjih organov in kje se začne samostojno delo nižjih organov in osnovnih organizacij. Kako naj si interpretiramo termin »politika Zveze«? Soditi v politiko ZK tudi neomejena pravica do sprejemanja sklepov višjih forumov? Težko bi bilo korigirati statutarni določili samo po taktativni ali samo eksemplarični metodi, neogibno pa je vsaj globalno opredeliti dimenzije navpičnega zavezuovanja.

Korektura člena 9 (d) bi ostala v drugem poglavju, člen 10 pa bi kompletirali v tretjem poglavju, ki ureja strukturo in naloge osnovne organizacije in aktiva ZK. Sodimo, da bi bila predlagana novost

pomembna sestavina za avtonomnejši status osnovne organizacije.

Demokratizirati kaže tudi člen 42. V restriktivni formulaciji (»izjemoma«) daje ekspanzivno uporabo komiteju pri izjemenem kaznovanju. Pravica se glasi: izjemoma lahko sklepa o kazni tudi komitej, vendar predlagam, da je treba določiti predhodno razpravo v osnovni organizaciji ZK, čeprav sklepa o kazni komitej, in drugič, določiti vsaj orientacijske pogoje, ko lahko komitej uporabi to pravico. Mar ni to večje zagotovilo za skrbno in vestno osvetlitev prekrška? Sprememba bi utrdila enotnost politike kaznovanja, sklepi komiteja pa bi bili tudi sklepi osnovne organizacije.

Vrnimo se k vlogi javne razprave. Skušali smo opredeliti razpravo pred sprejemom sklepa. Če bi ostali le v tem okviru, bi izredno demokratični inštitut parcialno dojel. Razpravo bi morali dopustiti tudi po obvezno sprejetem sklepu, z drugimi besedami, obvezno izpolnjevanje sklepov ne bi zadržalo pravice do razprave o veljavnosti sklepov. Naknadna razprava bi bila trajna kontrola in verifikacija o pravilnosti sklepov. Konkretizirajmo predlog: višji partijski forum sprejme sklep, praksa in čas izpodbijeta veljavo sklepa, kdo lahko začne znova razpravo o sklepu? Je to zgolj pravica foruma, kd je sklep sprejel? Pridružujem se oznaki ponovne razprave, ki jo je zapisal dr. S. Stojanovič (Gledišta št. 2, Sta je kritika). V naši praksi imamo šestokrat napačno predstavo o razmerju med pravico do razprave in pravico do odločanja. Ob svojem predlogu predpostavljam, da sta funkciji jasni.

Strnimo misli. V zapisu nismo mogli zajeti vsa nesodobna določila in forme, niti nismo mogli zapisati točne predloge za korekturo, skušali smo le spodbuditi razpravo o statutu ZKJ.

Rudi Kocijančič

O RAZGOVORU NA EKONOMIJI

Vloga intelektualca

Prejšnji teden je ideološka komisija FO ZSJ ekonomske fakultete priredila v okviru svobodne katedre razgovor »O vlogi intelektualca v naši družbi«. Na razgovor so bili vabljeni uredniki slovenskih revij: Teorije in prakse, Problemov, Naših razgledov, Sodobnosti in Perspektiv, udeležili pa so se ga Dušan Pirjevec, Niko Grafenauer, Veljko Rus, Taras Kermauner in Vladimir Kavčič.

Namen organizatorja je bil, da bi v razgovoru opredelili predvsem vlogo intelektualca v procesu razvijanja samoupravljanja in pri odpravljanju vzrokov in negativnih posledic birokratizacije in komercializacije v naši družbi, moralno odgovornost intelektualca za neko dejavnost ali nedejavnost, z ozirom na njegove subjektivne in objektivne pogoje, da se aktivno vključuje v razpravljanje o perečih družbenih problemih, vlogo študentov v družbi in pa vzroke za apatičnost in pasivizem med inteligenco in študenti pri razpravljanju o perečih vprašanjih naše družbe.

Razgovor je bil vsekakor takega pomena, da je že po zamisli, še bolj pa po svojem poteku, krepko presegel fakultetne okvire; sicer pa smo tega pri ekonomistih še vajeni. Žal smo se nekako navadili tudi tega, da univerzitetni odbor ZSJ kot osrednji študentski predstaviški organ ne opravlja tiste funkcije, ki bi jo

Nadaljevanje na 2. strani

Zadnji zimski dnevi v naselju.

Vloga intelektualca

Nadaljevanje s 1. strani

moral. Dejstvo, da je predsedstvo UO ZSJ preobremenjeno s številnimi tehničnimi, organizacijskimi, upravnimi in finančnimi vprašanji, je vsekakor posledica dostikrat nepravilno razumljive vloge UO ZSJ, ki bi

RAZPIS

Osrednja komisija za sprejem študentov v študentske domove objavlja na podlagi pravilnika o sprejemanju razpis za sprejem študentov v študentske domove v študijskem letu 1964/65.

Kandidati morajo oddati sprejemni komisiji v svojem letniku prošnje z naslednjo dokumentacijo:

1. Sprejemna lista
2. Potrdilo o premoženjskem stanju
3. Potrdilo v dohodkih staršev
4. Potrdilo o višini otroškega dodatka za celo družino
5. Potrdilo o višini štipendije ali potrdilo, da je prosilec ne prejema
6. Potrdilo o vseh opravljenih izpitih
7. Ostala dokumentacija

Razpis velja do 10. aprila 1964. Prošenj, ki bodo prispele kasneje, ne bomo upoštevali.

Izd bomo objavili na vseh fakultetah do 30. aprila.

Podrobnejše informacije dobite pri socialno-ekonomskih referentih v letnikih.

moral postati predvsem politični, ne pa samo administrativni organ. Čeprav je res, da si prizadevamo prenesti dejavnost Zveze študentov v čim večjem obsegu na fakultete, pa je po drugi strani tudi res, da verjetno ne bo mogoče razgovora, na katerem bi sodelovali uredniki vseh slovenskih revij, organizirati na vsaki fakulteti posebej. Upam, da bo ta svobodna katedra prav zaradi tega pomenila spodbudo za delo UO ZS.

Ko razmišljam o tem razgovoru, predvsem tudi ne moremo mimo dejstva, da se ga niso udeležili predstavniki dveh uglednih slovenskih revij: Naših razgledov in Teorije in prakse. Samo ugibamo lahko, kaj je pri tem vodilo obe reviji: bolezen, pomanjkanje časa, preobremenjenost z delom so preveč formalni razlogi. Morda se niso strinjali z zastavljeno temo ali obliko razgovora? Tudi to ni verjetno. Preostane nam samo še možnost, da je tudi tokrat šlo za poskus ignoriranja nekega miselnega kroga, konkretno Perspektiv in morda tudi Sočobnosti, ki pa ne glede na to, ali se strinjamo z njegovimi idejnimi izhodišči in posameznimi zaključki ali ne, obstoji in tudi deluje. Da je temu tako, nam dokazuje tudi večer na ekonomski fakulteti, ko so si Dušan Pirjevec, Veljko Rus in Taras Kermauner (čeprav pogosto tudi precej demagoško) uspeli pridobiti simpatije večine prisotnih.

Vsekakor je bila pomanjkljivost večera v tem, da je bilo premalo ali nič dialoga med povabljenimi uredniki samimi, ki so se v svojih izvajanjih, z izjemo predstavnika Problemov, nekako dopolnjevali in kljub temu dostikrat ostajali enostranski. Omenim naj samo tezo, da je pod pojmom birokracije treba razumeti vse družbeno-politične organizacije in državo, ki da v celoti zaviralno delujejo v procesu družbenega razvoja, mnenje, da je zaradi tega precej vseeno, ali se aktivno vključujemo v delo teh organizacij; nadalje trditev, da v političnem sistemu obstoji izključno le odgovornost navgor in hierarhična struktura podrejenosti in nadarjenosti; precej shematična razvrstitev

Razgovor ob dveh

V indeksu piše: Egon Zakrajšek, študent IV. letnika tehnične matematike. Večina pa ga pozna kot sodelavca na Inštitutu za matematiko in fiziko.

— S čim se pravzaprav ukvarjaš?
— Uradno se našemu delu pravi linearno programiranje na elektronskem računalniku. Naša skupina šteje deset ljudi; vodi pa jo profesor dr. Skubic. Določen problem iz gospodarstva moramo rešiti tako, da dobimo računski rezultat. Praviloma so ti rezultati, ki bi s »peš« računanjem zahtevali več mesecev dela, seveda v primeru, da se ne bi nihče zmotil, računalnik pa to napravi zelo hitro. Računalnik uima lastnosti možgan, zato priprava podatkov zahteva dobrega matematika, ki določi najhitrejšo pot, po kateri naj stroj pride do rezultata.

— Kakšna je tvoja vloga v deseterici?
Sam je bil preskromen, da bi odgovoril. Kolega je sobi pa je povedal, da najbolj zahtevne naloge »obesijo« Egonu in pravijo, da je eden največjih strokovnjakov pri nas za delo na elektronskem računskem stroju.

— Koliko časa že delaš na inštitutu?
— Začel sem v tretjem letniku. Sprva mi je bil to konjiček, ker smo v okviru študijskega programa le informativno spoznali ta problem. Trenutno se ukvarjamo s pripravo optimalne krme za piščance. Ugotoviti moramo najmanjše možne stroške za pripravo ob največjem izkoristku. To delamo v okviru Kidričevega sklada za biotehniško. Rešitev enega problema zahteva lahko en teden, lahko pa tudi več mesecev. Zapletene matematične izraze v obliki črk in števil vstavimo na perforiran trak. Znake stroj dešifira in izračuna rezultat. Lahko se sicer tudi zmoti, toda če ni pokvarjen, zelo

redko. Vgrajeno ima namreč posebno kontrolno napravo in se sproti sam nadzoruje.

Kader za rutinsko delo se da pravzaprav hitro vzgojiti. Če pa hočemo, da je računalnik najbolj racionalno izkoriščen, je treba dobrega matematika, ki ima dovolj znanja iz numeričnega računanja.

Med semestralnimi počitnicami sem bil na strokovni praksi v Nemčiji.

Zavod za avtomatizacijo in Iskra bosta začela doma izdelovati podobne stroje po nemški licenci. Nemci so se obvezali, da bodo vzgojili dva programerja, ki bosta kasneje delala pri nas in tako sem prišel v izbor tudi jaz. Pa se nisem dosti naučil; toliko daleč kot so v tovarni, smo že tudi pri nas na inštitutu.

— Ali si v Nemčiji kaj posebnega opazil?

— Nikoli ničesar ne zmanjka. Organizacija dela je res odlična. Toda ljudje mi niso ugajali. Ko smo prišli v bife na pivo, se je natakarno močno začudil, ko je vse plačal eden izmed nas. Kaj takega se pri njih nikoli ne zgodi — so preveliki individualisti.

I. MARENK

intelektualcev in tudi študentov v tri osnovne tipe, pomanjkljiva opredelitev pojma intelektualca samega idr. Vendar me-

nim, da vsa ta in podobna mnenja vendarle lahko predstavljajo osnovo za razgovor, katerega naloga bi bila odkriti površnost in navidezno verjetnost takih ugotovitev.

Sam potek razgovora pa je jasno pokazal, da je zelo pretirano, če že ne v celoti zgrešeno, mnenje o »apatičnosti in pasivizmu« med študenti, ki se jih je težko dalo zadržati v vlogi objekta, poslušalcev, ki imajo le pravico postavljanja vprašanj, tako da se je predvideni razgovor med uredniki povsem nujno spremenil v splošen in samo na trenutke neorganiziran razgovor med gosti in študentsko publiko.

Vsekakor svobodna katedra, kakršnih si lahko želimo še več, a s pripombo, da bi si prisotni ustvarili mnogo objektivnejšo podobo o našem revialnem življenju in o nekaterih bistvenih dilemah slovenskega intelektualca, če bi se razgovora udeležili vsi povabljeni.

Peter Jambrek

Številna udeležba na razgovoru je pokazala, da bi bilo preuranjeno govoriti o kakršnikoli nezainteresiranosti pri študentih.

Filozofski problemi moderne prirodne znanosti

Pod tem naslovom so se sešli v Moskvi oktobra 1958 filozofi in znanstveniki z različnih prirodoslovno-matematičnih področij. Po času spada torej ta dogodek že v preteklost, toda po svoji problematiki je še vedno zanimiv, in to še posebno za naše slovenske razmere, kjer se o takšnem načinu sodelovanja sploh še ni govorilo. Kaže torej, da ni niti objektivnih pogojev za to. Nekoliko boljše so razmere pri naših sosedih v Beogradu, kjer so preteklo leto organizirali simpozij z naslovom: Filozofija, matematika in prirodna znanost. Toda v bistvu so bili bolj v ospredju problemi logike kot pa vsebina, ki je navedena v naslovu. Razen nekaterih posameznih člankov v revijah je tudi tu literatura, ki bi obnavljala podobno problematiko s strani domačih avtorjev, v glavnem zelo malo, ali pa je zelo slaba. Po »metodi na primer« sta se tega odnosa nekoliko dotaknila Ješić in Stojković v svojem učbeniku dialektičnega materializma. Monografsko obravnavan problem vzročnosti v moderni fiziki najdemo v knjigi Ivana Supeka Princip vzročnosti. Če prištevamo sem še nekatere popularno pisane brošurice delavske univerze v Beogradu in pred kratkim izdano knjigo Znanost in filozofija, smo s tem izčrpali že vso literaturo te vrste.

Takšna situacija, kakršna je, pa nas seveda še ne opravičuje, da pri njej vztrajamo. Treba je začeti s tistimi

možnostmi, ki jih imamo. Iz leta v leto je večje število študentov na prirodoslovno-matematičnem področju. Ali se mar pri njih ne pojavlja potreba pri velikem napredku in diferenciaciji znanosti in njene družbene funkcije dobiti splošnejšo orientacijo, širši miselni horizont, ki bi jih usmerjal k osmislitvi znanstvenih zakonov, dejstev? Vsekakor sem prepričan, da ta potreba obstoja, ker sem jo sam občutil pri nekaterih študentih s tega področja. Nekateri so mnenja, da sodelovanje te vrste sploh ni mogoče, toda to se največkrat sliši od tistih prirodoslovcev, ki v boju proti filozofiji nazadnje zapadejo v najslabšo filozofijo in od tistih, ki se nečejo, ali pa niso sposobni prodreti v osnovo določene znanosti in analizirati njeno strukturo in predpostavke.

Prvi korak bi bil, da se skupno organizira prevod gradiva kot npr.: material z omenjene konference, ki je precej obširen, saj obsega vsega skupaj 556 strani, ali material s konference z isto tematiko, ki je bila v Leipzigu oktobra 1959 ali pa bi na primer prevedli knjigo Kedrova Klasifikacija znanosti ali zanimivo delo Georga Klause: Jezuiti, bog, materija.

Z izbiro torej ni zadrege. Prepričan sem, da bi naša inteligenca, posebno s prirodoslovno matematičnega področja, z veseljem segla po takšni literaturi. To bi bilo velikega pomena za njeno svetovnonazorsko oblikovanje. Gre namreč tudi za uspešnejše, hitrejše reševanje teoretičnih

problemov različnih znanstvenih področij. Lahko bi prevedli tudi knjigo znanega sovjetskega biologa Oparina »Nastanek življenja na zemlji, ali nemškega biologa Jakoba Legala »Dialektična metoda v biologiji«.

Vsekakor bi ob prebiranju te literature mnogi dobili nadaljnje spodbude za študij teh problemov. Tako bi ustvarili pogoje za nadaljnje organizirano ali neorganizirano delo na tem področju. O tem bi morala razmisliti združenja študentov na posameznih fakultetah, kot seveda tudi profesorji, še prav posebno pa ideološke komisije in člani Zveze komunistov. Tudi to spada v idejno vzgojno delo, ki nazadnje ni najbolj nepomembno. To pa bi bila tudi oblika, kojer se lahko iz njihovega interesnega ali strokovnega področja nevsiljeno in deklarativno obravnavajo vsa svetovna nazorska vprašanja. Marsikdo bo rekel, to je že lepo, a kako izdati stvari, ker založbe najbrž z izdajanjem te vrste literature ne bi bile preveč navdušene. Če se najdejo sredstva za izdajanje raznega kiča in kupovanja filmov brez kakršnekoli umetniške vrednosti, da se potem lahko pri vseh mogočih oblikah mladinskega kriminala pritožujemo nad slabim vplivom te vrste družbene vzgoje, pri vsej organizaciji družbene kontrole in samoupravljanja, potem mislim in upam, da se bodo našla sredstva tudi za te stvari, čeprav njihovi rezultati morda ne bodo v prvem trenutku ekonomsko rentabilni, če bi jih gledali samo skozi zakone seštevanja, množenja in odštevanja.

ANDREJ KIRN

KJE IN KAKO ZAPOSLITI DIPLOMANTE „VAŠ“

Doslej je na višji agronomski šoli v Mariboru diplomiralo 112 absolventov. Od teh jih je 22 nadaljevalo študij na drugostopnji agronomski fakulteti, 64 se jih je zaposlilo, 26 pa jih je odšlo k vojakom.

Višja agronomska šola bo po dogovoru z gospodarsko zbornico organizirala ekipo kmetijskih strokovnjakov, ki bodo obiskali kmetijske organizacije, ugotovili stanje in strokovni sestav kadrov ter kapacitete in organizacijsko strukturo teh organizacij. Proučili bodo nove organizacijske oblike in vzporedno s tem profil in približno število teh strokovnjakov. Ker je vprašanje kadrovske politike v kmetijstvu posebno zanimivo za mariborski okraj, povzemamo nekaj misli o tem vprašanju po referatu in diskusiji na tretji letni konferenci osnovne organizacije ZK na višji agronomski šoli.

Večina kmetijskih strokovnjakov je zaposlenih v kmetijskih gospodarskih organizacijah, znatno število pa tudi izven njih. Priliv novih kmetijskih strokovnjakov je bil v zadnjih letih precejšen in je okrepljen kmetijske proizvodne organizacije ter izboljšal njihovo kadrovsko strukturo. Do nedavnega je bil pretežni del zaposlenih v kmetijstvu nekvalificiran, vendar pa se je to stanje z ustanovitvijo široke mreže nižjih, srednjih in višje šole znatno izboljšalo.

Velika potreba po visokokvalificiranih kadrih je v odročnih krajih, kjer se mladi kmetijski strokovnjaki zelo neradi zaposlijo. Tako je v mestih in v bližini večjih mest veliko število strokovnjakov, kar je delno razumljivo zaradi koncentracije šol, inštitutov, ustanov in v zadnjih letih močnih kmetijskih kombinatov.

Med bistvene vzroke za premajhno zaposlitev v proizvodnem kmetijstvu tsekakor sodijo nižji osební dohodki kot v drugih gospodarskih organizacijah, težji pogoji dela, bivanja, kulturnega življenja in še neurejeni odnosi v kmetijskih organizacijah.

Potrebna bi bila boljša izobrazba kmetijskih tehnikov in inženirjev, posebno dopolnilno izobraževanje in priprava mladih strokovnjakov za delo v kmetijskih proizvodnih organizacijah, analiza delovnih mest, da bi se ugotovile sedanje in perspektivne potrebe kmetijskih strokovnjakov raznih profilov. Potrebno bi bilo tudi izdelati predpise, na osnovi katerih bi se za posamezna delovna mesta zahtevala ustrezna strokovna izobrazba. Vsi ti predlogi kažejo na problem prilagajanja celotnega sistema izobraževanja in organizacije novim potrebam in notranjim ekonomskim odnosom.

Struktura družbenih kmetijskih organizacij je še zelo raznovrstna (od malih ekonomij do velikih kmetijskih industrijskih kombinatov) in ta zahteva strokovnjake najrazličnejših profilov. Zato je nujno potrebna reorganizacija in prehod na izobraževanje strokovnjakov — specialistov.

Tudi integracija v proizvodnjo, predelavo in promet s kmetijskimi proizvodi ima poseben pomen pri zaposlovanju kmetijskih strokovnjakov. Odpirajo se široke perspektive z uvajanjem novih delovnih mest. Največja fluktuacija je v kmetijskih zadrugah, vendar se tukaj položaj že tudi vidno izboljšuje. Velik del zadrug je začel z izobrazbo strokovnega in vodstvenega kadra iz lastnih kolektivov.

Velike možnosti za zaposlovanje so tudi v organizacijah kmetijsko pospeševalne službe, profektivnih organizacijah in kmetijskih inštitutih.

Na konferenci so razpravljali tudi o šti pendiranju mladih kmetijskih strokovnjakov, saj je to temelj zdrave kadrovske politike. Kmetijske organizacije je potrebno seznaniti s tem vprašanjem, kajti slab materialni položaj prav gotovo vpliva na uspeh študenta — njihovega bodočega strokovnjaka.

—sp—

Detajl mariborskega gradu. Foto: J. Novšak

Krožek diplomantov na VTŠ

Mariborske višje šole, ki so doslej dale že večje število diplomantov, ustanavljajo klube ali krožke diplomantov, ki predstavljajo vez med teorijo (ki jo predstavlja šola) in prakso (gospodarske organizacije).

Krožek diplomantov na višji tehniški šoli ima zlasti nalogo, da na svojih skupnih sestankih daje svoje predloge in priporočila k učnemu programu šole, saj so ti diplomanti že na delovnih mestih, na katerih lahko ugotovijo ali jim izobrazba prve stopnje zadostuje oziroma ali je treba predavanja na posameznih področjih dopolniti ali skrajšati. Diplomanti VTS so zaposleni po vsej Sloveniji in tudi po drugih republikah in tako lahko šola upošteva mnenje širokega področja.

Na ta način bo šola študij res lahko priredila tako, da bo popolnoma izdelan takšen profil prvostopenjskega inženirja, ki praksi ustreza.

Prav tako bodo na svojih seminarjih obravnavali tudi vse novejšje tehnične in druge spremembe v gospodarstvu in znanosti, tako da ne bo diplomant po dokončanem študiju prepuščen samemu sebi.

Ze dalj časa je ustanovljen klub diplomantov tudi na višji ekonomsko komercialni šoli, ki je doslej že imel precej podiplomskih seminarjev. Na teh seminarjih diplomanti obravnavajo nove gospodarske instrumente, spremembe v ekonomiki in finančni politiki ter izpopolnjujejo svoje znanje na določenih področjih.

Višja tehniška šola ima dobro povezavo s prakso v svoji poslovni dejavnosti, kjer študentje pridejo tako do resničnih problemov v praksi.

—niš

KAM V PROSTEM ČASU?

Majhne možnosti »kulturnega« življenja v Mariboru ● Študentski gledališki abonma s 140 abonentí ● Rešitev v študentskem kulturnoumetniškem društvu? ● Edina zabava: gostinski lokali

Zaradi kratkotrajnega in intenzivnega študija študentje mariborskih višjih šol nimajo preveč prostega časa, nekaj ga je pa le. Zanimalo nas je, kaj počnejo mariborski študentje v času, ki jim preostane od predavanja, vaj in študija. Ustaliilo se je že mnenje, da dajejo študentje s svojim načinom življenja značilen pečat mestu. In kako je s tem v Mariboru?

Več kot 3.000 študentov na žalost še ni bistveno spremenilo vzdušja v mestu, ki je kljub vsemu še vedno ostalo v znamenju dijakov in srednjih šol. Le na enem mestu prevladujejo študentje — na »lezleku« — a tega kraja ne moremo šteti za kulturno ustanovo. Sicer pa poglejmo, kaj sploh Maribor nudi študentu, slučajno »žejnemu« kulture.

V mestnem središču so trije kinematografi, ki še dokaj redno posredujejo dobre filme. Svojsč so imeli v soboto popoldne in v nedeljo dopoldne posebne mladinske predstave, ki so jih komentirali filmski kritiki ter jih tako približali gledalcem. Kulturna komisija pri Zvezi študentov bi lahko pomislila na ponovno obuditev te dejavnosti, saj bi med študenti zanjo gotovo vladalo veliko zanimanje.

Mnenja o mariborskem narodnem gledališču so sicer močno deljena (spominjamo se še »operetne pravde« v slovenskih časopisih in revijah), vendar pa je gledališče kljub vsemu kulturna ustanova. Uprava gledališča je do študentov zavzela ugodno stališče, saj jim je celo omogočila poseben študentski abonma, vendar je abonmajske vstopnice kupilo le 140 študentov. Kaj je vzrok tako majhnemu številu? V cení vstopnic, ki je res nekoliko visoka, ali pa morda v nezainteresiranosti?

Druge kulturne institucije (umetnostna galerija, muzej NOB, pokrajinski muzej, koncertna poslovalnica) se verjetno čudijo za vsakega študenta posebej, ki slučajno zaide v njihove prostore.

Kako pa je s študenti kot z »ustvarjalci« kulture? O ustanovitvi študentskega pevskega zbora govore, kolikor mi je znano, že od same ustanovitve višjih šol v Mariboru. Kakor pa vse kaže, tudi letos študentje še ne bodo peli organizirano, temveč le v zaključnih družbah. Ze dalj časa govorijo tudi o ustanovitvi študentskega kulturnoumetniškega društva, ki bi verjetno edini uspel vnesti v mari-

borsko kulturno življenje študentov več živahnosti.

V športu ugodneje

Intenzivneje kot v kulturne namene pa mariborski študenti izkoriščajo svoj prosti čas za športno aktivnost. Sicer se nimajo svojega športnega društva, pač pa se v velikem številu vključujejo drugam. Tudi športna komisija pri Zvezi študentov je zelo prizadevna in je lani skupno z listom »Katedra« pripravila številna uspešna tekmovanja. Letos je sezona pred vrati in zanjo se bo treba čim bolj načrtno pripraviti. Delo in priprave bodo verjetno potekale veliko lažje, saj je pri združenju visokošolskih zavodov nastavljen profesor telesne vzgoje kot športni referent.

Sicer pa mariborski študenti le niso povsem brez lastnega športnega društva. Pred kratkim so namreč ustanovili plesni

športni klub, ki bo verjetno pritegnil precejšnje število študentov.

Ples je v Mariboru poglavje zase. Mesto z 90.000 prebivalci je namreč trenutno brez spodobnega mladinskega plesa. Nisem namreč toliko drzen, da bi lahko tako imenoval ples, ki ga prirejajo v Dancinga, Velike kavarne, Jadrana, Novega ostalo drugega, kakor da se preusmerijo na gostinske lokale. V sobotah, pa tudi med tednom, lahko od Astorije preko Dancinga, Velike kavarne, Jadrana, Novega sveta, Kopra, Rotovške kleti pa vse do bara srečujemo bolj ali manj vesele študente.

Očitno je torej, da Maribor vsekakor potrebuje posebne prostore, kjer bi mogli razvijati družabno življenje. Letos bo sicer zgrajen študentski dom, kjer pa iz neznanega vzroka niso predvideli nobenih prostorov za študentski klub. V Mariboru pa gotovo ne bi bilo težko najti primerne večjega prostora, ki bi ga lahko preuredili v prijetne družabne prostore. Potem verjetno ne bi nad študenti kakor Demoklejev meč viselo vprašanje: kam v prostem času?

B. Maksimović

Plenum odbora ZŠJ

V petek, 6. marca, je bil plenum odbora Zveze študentov mariborskih visokošolskih zavodov, na katerem so obravnavali programe posameznih komisij pri ZŠ MVZ.

Pomembne naloge, ki jih je prevzela študentska organizacija:

● Ustanovitev kulturno-umetniškega društva mariborskih študentov, ki naj bi zajemalo pevski zbor, plesno in dramsko sekcijo.

Do sedaj so že večkrat poskušali ustanoviti pevski zbor, ki pa je zaradi neresnosti prijaviteljev in morda tudi zaradi slabe organizacije vedno propadel. Zato so na plenumu predlagali, da bi k sodelovanju povabili tudi srednješolce in jih že sedaj nekako vključili v študentsko kulturno življenje, saj jih na ta način ne bi bilo treba uvajati šele takrat, ko se vpišejo na katero mariborskih višjih šol.

● Priprave na študentski kulturni teden.

Da bi bil študentski kulturni teden čimbolj pester in da bi s tem zagotovili čim večjo udeležbo na prireditvah v okviru letošnjega kulturnega tedna, namerava študentska organizacija izvesti anketo, s pomočjo katere bi ugotovili, kakšne prireditve si študentje najbolj želijo.

● V mesecu marcu (mesecu poklicnega usmerjanja) bodo predstavniki vseh mariborskih višjih šol obiskali maturante srednjih šol v mariborskem okraju in jih seznanili s načinom študija na mariborskih višjih šolah (s študijskimi pogoji, z delom v študentski organizaciji ipd.)

● Priprave na republiško konferenco ZSJ.

● Povezava s sorodnimi višjimi šolami v Ljubljani, Prištini, Varaždinu, Novem Sadu itd.

Razen tega so na plenumu govorili še o delu predstavnikov ZŠ v samoupravnih organizacijah šole, ker je že zadnji čas, da ga vsebinsko izpopolnimo, o tesnejšem sodelovanju med svetí lastnikov in odborom ZŠ MVZ. Študentska organizacija namerava navezati tesnejše stike z gospodarskimi in družbeno-političnimi organizacijami, da bi skupno reševali problematiko štipendiranja in vzgoje kadrov.

Leo Zmavc

Ustreznost in neustreznost dosedanjih razprav

Jaroslav Novak

S peto številko Mladih potov je uredništvo ustanovilo rubriko Mladi v družbi kot tribuno za mlade ljudi, ki spremljajo družbeno problematiko. Po prvi razpravi, v kateri je sodelavec Mladine Dimitrij Rupel pod geslom Neborbenost precej nesistematično podal pregled nekaterih že starih vprašanj, ki po svojem značaju ne presegajo kondicije aktivista, v naslednji šesti številki ni bilo o rubriki niti sledu, čeprav vemo, da je bil odziv. Izkazalo se je, da Mlada pota kot priloga lista CK ZMS še vedno vztrajajo na pozicijah, katerih »manevrski prostor« gorje da bi prehajal okvir, v katerem je še mogoče ustvarjati videz, kakršnega je imela mladinska organizacija še za časa krampanja in lopatenja na pogoriščih. Mladina, kot list CK ZMS, še vedno noče sprevideti, da je zadnji čas to podedovano organizacijo napraviti našo ali pa opustiti prakso, če se bo pokazala v primerjanju njene strukture z odnosi v družbi nefunkcionalna.

Naslonili se bomo na članek D. Rupla v Mladih potih, ker je značilen zaradi svojih starih vprašanj — vprašanj »mladinske«, ki so absurdna, če jih med seboj primerjamo in izvedemo do logične skrajnosti, a prav zato v zadnji konsekvenci odpirajo mnogo usodnejše vprašanja kot je »indiferentnost« — vprašanje o upravičenosti Zveze mladine kot organizacije, če ne temelji več na kolektivu mladih ljudi. Usodna za Zvezo mladine je namreč starostna meja, saj vključuje

mladino največ do petindvajsetega leta, po šolah, kjer je mladina v večini, pa praktično le do dvajsetega leta. Mladi ljudje, ki so še vključeni in se bore izključno le z njenimi notranjimi organizacijskimi vprašanji, povečini še niso zreli, da bi bili zmožni presojeti organizacijo z ozirom na njen osnovni smisel, ki je pogojen v konkretnih ciljnih kolektivih, ki ga predstavlja. Pozneje pa se z njeno problematiko nihče več ne ukvarja, razen profesionalnih aktivistov, zato nihče ni opazil, da se je od svojega cilja že davno oddaljila. Kdor se je tega zavedel pozneje, je prepustil iniciativo naslednikom, ker ni bilo več v njegovem interesu, da bi pohujšal katerega teh malih.

Zgrešenost razprav, kakršna je bila v Mladih potih, je v tem, da še vedno ne presežemo aktivističnega reformatorstva. Tako se zaradi prezaposlenosti z notranje-organizacijskimi vprašanji ne vračajo k bistvenemu vprašanju organizacije same, k njenemu poreku, bazi in namenu. Kot ilustracija tega odnosa, ki skuša stanje sanirati in premika rešitev v bodočnost, je tale izjava v Mladih potih: »Saj ni samo organizacija tista, ki jo največkrat prenaplo krivimo — mi smo krivi in odgovorni!« Res, mi smo krivi in odgovorni! Toda kdo smo to »mi«? Kdo je to »Organizacija«? Ali si moremo predstavljati skojevca, ki bi prišel do alternative: organizacija ali mi? Takrat je bila organizacija mi in mi smo bili organizacija. Ali potemtakem danes ni tako? To

je prvo vprašanje, na katerega nam je odgovoriti — kakšno je danes razmerje med organizacijo in kolektivom ter nato, katera so eksistenčna vprašanja kolektiva samega v današnji situaciji atomizacije družbe. To bo hkrati tudi odgovor na vprašanje o eksistenčni pravici ZM kot mladinske organizacije.

Naš namen ni anarhična akcija z eno in edino perspektivo razvednotenja nečesa, kar je bilo pozitiven faktor pri uspehu naše revolucije, kar nam je bilo izročeno, da bi bila vzpostavljena možnost kontinuitete revolucije. Mlada pota retorično vprašujejo (in pričakujejo seveda negativen odgovor): »Ali je to prispevek k družbenemu razvoju, če smatramo organizacijo za formalnost?« Lahko jim mirno odgovorimo pozitivno: »Tudi to je prispevek k družbenemu razvoju, kadar ugotovimo, da je organizacija zares formalnost, kadar ugotovimo, da smo jo pustili v letu 1948.« Kakšna pa je organizacija, o kateri morejo Mlada pota sama razpravljati kot o nečem izven nas, če ni formalnost? Kar je zaostalo za našimi interesi, ni izraz nujnosti in se nam je torej odtujilo. Ni pa še vse destruktivna. Resnični napredek vključuje vedno še konstruktivno akcijo. Naš cilj je prikazati v današnji ZM kot družbeno-politični organizaciji funkcionalnost ali neustreznost v imenu dejanskih potreb mladine kot naprednega dela družbe, potreb, ki so danes teoretično uresničljive že z

uvajanjem samoupravljanja, in tudi v imenu tiste družbe, ki tako rada naglašajo prisvojitve dialektične miselnosti. Ta pa nikakor ne more voditi v kakršenkoli dogmatizem — pa naj bo to miselnost o ednozveličavnosti Zveze mladine ali katerekoli druge politične organizacije. VII. kongres LMS je vodilo geslo: »Nič, kar je bilo ustvarjeno, nam ne sme biti tako sveto, da ne bi moglo biti preseženo in da se ne bi umaknilo bistvu, kar je še bolj napredno, še bolj svobodno, še bolj človeško.« V imenu tega gesla moramo danes pretresti vse organizacije in njih ustreznost, če jih hočemo rešiti dogmatizma in usode religije v fazah poznega odmiranja. Naj našo kritiko nekdo še tako izrablja v napačno propagando, zaradi katere potem tvoji lastni bratje planejo nate, češ, da po nepotrebnem iznašajo družinske zadeve, se bo vendarle usoda vseh naših političnih organizacij reševala znotraj njih samih. V našem primeru nameravamo samo nakazati, v kakšni smeri naj bi v bodoče potekala razprava o Zvezi mladine, da se ne bomo več sprasovali po vzrokih indiferentnosti, pasivnosti, stolicizma.

Kolektiv in organizacija — primarni in sekundarni princip

Pretrsimo vzroke, s katerimi se zadovoljujemo, da v aktivistični praksi Zveze mladine opravičujemo pojave kot je »indiferentnost«, vzroke, ki jih navajajo tudi Mlada pota v članku o mladinski organizaciji.

Nadaljevanje prihodnjč

Prispevek je avtor že poslal uredništvu »Mladih potov«, prilogi Mladine, ki pa se ni strinjalo z njegovo objavo z obrazložitvijo, da si tega ne morejo dovoliti kot glasilo CK ZMJ.

● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI

OB NOVEM ŠOLSLEM ZAKONU

SAMOUPRAVLJANJE NA ŠOLAH DRUGE STOPNJE

Nova ustava je dala več pristojnosti članom delovnih skupnosti tudi na področju prosvete, oziroma šolstva. Ker je zakon o izvedbi ustave prejšnje predpise razveljavil (med njimi tudi splošni zakon o šolstvu), se je pokazala potreba, da se novi zakon prilagodi večji demokratičnosti upravljanja v samih delovnih skupnostih, konkretno na šolah v skupnostih dijakov, profesorjev in zainteresiranih občanov.

Mnenja o izpopolnjevanju sistema našega šolstva in predvsem o obliki samoupravljanja na šolah se razhajajo. Nekateri zaidejo v skrajnost in preprosto primerjajo področje izobraževanja z delovnimi organizacijami v gospodarstvu in iščejo pot do popolne samostojnosti v upravljanju. Drugi hočejo dati čim več pristojnosti različnim oblikam družbenega nadzorstva. Obe alternativni možnosti pa premalo upoštevata oblike, s katerimi si družba zagotavlja vpliv na izobraževanje kot so: komune in njihove specifične potrebe po določenem kadru, delitev dohodka po delu in različna strokovna združenja, ki s svojimi predlogi o potrebah in profilu določene šole lahko bistveno prispevajo k izoblikovanju strokovnjaka, ki določeni stroki odgovarja.

Zivahna razprava

Prava rešitev je nekje vmes. Upoštevati je treba samoupravne pravice kolektiva in istočasno najti primarno obliko družbenega nadzorstva.

Ta različna mnenja so nastala na podlagi različnega tolmačenja ustave, ki

vsebuje o sistemu organizacije šolstva le splošne smernice, neposredna izvedba pa je prepuščena šolam samim, oziroma njihovim statutom.

Novi republiški zakon o šolstvu je podtrdil tretjo možnost. Poudarek je na sa-

moupravljanju, družba si pri tem zagotavlja tudi potrebno nadzorstvo. V 88. členu, kjer zakon omenja pravice družbe oziroma komune, obstaja bistveni razloček. Prej smo imeli šolski odbor, ki ga je volila občinska skupščina in zbori volivcev in je bila njegova sestava že vnaprej določena. Po novem zakonu pa bodo šele statuti šol konkretno določili obliko družbene udeležbe v novem šolskem odboru.

Zakon je dal priznanje dosedanjemu delu šolskih skupnosti in jim povečal pravice. Vse dejavnosti dijakov, ki niso v neposredni zvezi z izobraževanjem, naj bi postale stalna oblika razvijanja in krepitev dijakove osebnosti. Različna kulturna in športna društva, ki so do sedaj po šolah živela le kot plod samoiniciativnosti dijakov in njihovih profesorjev, so dobila svoje zakonito mesto na šoli in v njenem življenju. Po zakonu naj bi društva postala stalna oblika svobodnih aktivnosti na šolah; njihov namen pa je tudi ustvarjanje boljših kolektivnih odnosov med dijaki samimi.

Eden izmed ciljev dijaške samouprave na šolah druge stopnje je tudi, da bi postala vmesni člen za sodelovanje med profesorji in dijaki. Šolska skupnost po svojih izvoljenih predstavnikih namreč sodeluje tudi pri upravljanju šole, na kateri dela. Zakon ji pripisuje veliko vlogo pri reševanju problemov, ki neposredno zadevajo odnose med profesorji in dijaki. Na skupnih sestankih naj rešijo predvsem tiste probleme, ki so bili do sedaj v izključni administrativni pristojnosti uprave šole. Odnosi na šoli se bodo na ta način izboljšali; konflikti, ki so danes že kar pogosti, izvirajo največkrat iz tega, ker dijaki vidijo v profesorju silo, ki stoji nad njimi, ne pa svojega vzgojitelja in svetovalca. Ustvarjanje novih socialističnih in tovariških odnosov bo dalo mladim upravitelcem večje in enakopravne možnosti za uveljavljanje.

Zrelega človeka, ki ga pričakuje univerza, bomo dobili le tako, da bo mlad človek že na srednji šoli s svojimi možnostmi in sposobnostmi razpolagal samostojno. Tako bo splošno izobraževalna šola postala tudi šola upravljanja. Na univerzi se bodo njegove pravice in dolžnosti na tem področju še povečale. Če se bo dijak naučil nastopati v javnosti kot enakopraven državljan že v srednji šoli, mu na fakulteti delo v študentski organizaciji ali pri samoupravljanju v gospodarski organizaciji ne bo novo in ga bo le nadaljeval na širši osnovi.

I. Marek

PRAKSA - študij na delovnem mestu

Za nove študente, ki prihajajo iz gimnazij, je praksa vsekakor nekaj novega. Dela na fakultetah si ne moremo zamisliti brez nje. Bodoči inženir mora obvladati tehnologijo obratovanja v specializiranih podjetjih svoje stroke. Na fakulteti pridobi splošno teoretično znanje, vaje pa so namenjene, da študent spozna praktično posamezne drobce iz celotnega tehnološkega procesa, s katerim se bo srečal na delovnem mestu.

Večina fakultet, ki imajo prakso v svojem učnem programu (to so predvsem tehniške fakultete), zahteva od študenta, da enkrat v dobi štirih let opravi med počitnicami prakso. Studentje odidejo v tovarne, kjer v štirih tednih spoznajo tehnološki proces v vseh fazah. Tako se seznanijo s proizvodnjo in jim kasneje ni težko delati na kateremkoli delovnem mestu, saj imajo teoretično osnovo s fakultete, faze proizvodnje pa so že spoznali na praktičnih primerih.

Zaradi pomembnosti večina študentov ne opravi prakso samo enkrat, kot zahtevajo fakultetni statuti, ampak večkrat že v času študija poglobljajo svoje teore-

tično znanje. Studentom, ki imajo štipendije, navadno že pogodba določa, da se spoznajo s podjetjem, kjer se bodo zaposlili, zato vsako leto pridejo za kakšen mesec v svoj bodoči kolektiv.

Mnenja študentov o počitniški praksi so različna. Večinoma pa pravijo, da mora biti praksa kvalitetna. Zaradi pomanjkanja strokovnjakov v podjetjih je praktikant večkrat prepuščen sam sebi in svoji iznajdljivosti. Inženirji, ki bi morali voditi mentorstvo nad študenti, imajo sami preveč dolžnosti, da bi jih nadzorovali. Prav to pomoč pa praktikant rabi, ker se mora spoznavati predvsem z delovnim procesom kot celoto. Toda inženirjem iz podjetja so te dodatne dolžnosti odveč, ker se tako odtegujejo svojem rednemu delu.

Mogoče bi bila rešitev, da bi podjetja, ki sprejemajo večje število praktikantov za vodstvo praks, nastavila diplomanta prve stopnje, ki bi bil zadolžen samo za delo s študenti. To bi koristilo zlasti štipendistu, ki bi kasneje, ko pride v kolektiv že kot formiran strokovnjak, takoj zgrabil za delo.

Ob slabi organizaciji praks pa navadno diplomant precej časa izgubi prav s spoznavanjem organizacije dela in strukture podjetja.

Posebne težave povzročata praksa na biotehniški fakulteti. Študent se mora spoznavati s procesom dela ne samo mesec dni, ampak vse leto, ker je biološka proizvodnja kontinuirana in hkrati različna glede na letni čas. Za zdaj tudi še nimamo takih sodobnih kmetijskih obratov, kjer bi bila proizvodnja toliko sodobna, da bi se praktikant lahko naučil tehnologije, ki jo šele uvajamo. Dosti lažje je s praksami na tehniških fakultetah. Kemik ali strojnik ima težave le s tem, kako ga podjetje sprejme, oziroma kako se vživi v delo, ki je bistveno različno od študija na fakulteti.

Drži pa, da so prakse potrebne. Ponekod celo razpravljajo, da bi po I. stopnji absolvent odšel za pol leta v podjetje, da bi ob praktičnem delu, ki bi ga opravljal, lažje dojemal težja teoretična poglavja na II. stopnji. Tu je ovira samo miselnost, da se na ta način izgubi eno leto, kar pa s pravo organizacijo praks vsekakor ne more biti res.

Sodobnost številka 3

Za zdajšo številko Sodobnosti je značilno, da malo, a s serijo postavno v smeri razširjenja dosedanj tematike tudi na sociološko in gospodarsko problematiko. Ta vsebinski premik iz neke zopet več ali manj kulturniške dejavnosti na toriške širše, kompleksnejše družbenih odnosov je vsekar pozitivna in razveseljiva. V svojem razmišljanju ob novi vsebinski usmeritvi Sodobnosti skuša Dušan Pirjevec analizirati globlje obkrite ureke tege procesa in prihaja do zaključka, da so najna posledica težnja po integraciji v kulturnem življenju. Če je po eni strani res, da zdajša številka revije ne dvigamo priložnosti o določenih problemih uveljaviti te težnje, pa na drugi strani istočasno ugotavljamo, da je idejno vsebinski profil revije ob golem branju zaenkrat še dokaj impresionistično medel in nejasen, zapozneto aktualen in premalo konkreten.

Tretje poglavje knjige Emmanuela d'Astiera O Stalina, ki je v reviji plasirano v razdelek Problemi sodobne družbe, nam predstavlja avtorja kot enega tistih vrste duhovitih zanesenjakov, ki s povesod na tucje iščejo učloveka, spretnih avtorov, ki svoje zločinke kliente razumejo, razlagajo in belijo, ki prijeto, zanimivo, tekoče kramljuje, a nikoli ne obravnava bliskovito domišljije, podoben kot resnično angažirano opredeljenost, temveč ostajajo na nivoju sgrešenega relativizma. To večno obratovanje okoli mita mrtvega diktatorja, ki neskončni vza in proti, ta modna, nikomur nevarna problematika z vsemi svojimi alternativami, dilemami in odtenki vred se mi zdi danes le nekoliko postarana, nezabana in kljub vsem pomislekom tudi sterilna. Kot kritični komentar Emmanuela d'Astiera sledi članek Ota Hahnha Stalina v domačem knjižnici. Avtor odlično občutna z d'Astierjevimi izhodiščmi in se končno povzpne do ugotovitve, da s premeščanjem zgodnjega meca, ki zadržaja po etru in kapri, ne bo nič spremenjeno. Zalutite in prekletstva zadevajo te zine. Premišljanje je še magični obred, prazna čarovanja, če ga ne spremlja praktična aplikacija. O vseh močnih, družbenih, tako ali drugače pogojenih variantah krivde — pa niti besede! Vse ostaja in se le vedno vrli okoli mrtvega človeka — in denimo mrtvega kulla. Če se v tem smislu razburjamo na Ivana Potrča, potem se naše nezadovoljstvo s takim obravnavanjem problema sodobne družbe morda tudi na polovičarstvo Sodobnosti. V jedru publicističnega dela je tudi prispevek Rudolfa Menčusa Kaj je narod. Avtor po občito prizadetem in globokem razmišljanju pride do zaključka, da narod je, in da je treba z njim računati. Čeprav ga to dejstvo ozemlja, kljub temu ne ve, kaj z njim početi. Vidi je, da bi se rad na svoj tragični način odvijal v polemiko o Resničnosti in neseničnih dilemah — pa zaradi usodne pripadnosti narodu ne zmore ustvariti kaj več kot polovico o dejani večji do politične suverenosti. Avtorjeva izpoved je polna šal in smešnosti in kot taka ne prispeva k bogatitvi literarne in estetske problematike. Z risarsko faš in ciklon družbenega razvoja konča svojo študijo o ekonomskem razvoju in institucionalnih sprememb France Cerne.

V literarnem delu objavlja pet pesmi Kajetan Kovič. Za vse je značilno, da pomenijo v Kovičev dosedanj pretili zanimiv prehod v dramatisiranje pesniške snovi, zaenkrat samo te formalno in deklarativne. Dramatičnost se v prvo strukturo Kovičevske pesniške meaforske ni prebila. Tematsko pesmi nekako nadaljujejo Koronine veta, se pravi, da skušajo skop pesnikova subjektivno izpoved postati kar se da celotna vizija pričujočega sveta. Zanimivo objavljene pesmi, od katerih sta najboljši Spomenik in Pesnikova smrt, je strujevanje kontrapunktnih polarnosti v njeto obrav-

MAX FRISCH VLJUDNOST

Kdaj pa kdaj izgubimo potrpljenje in kakrat vržemo svoje mnenje kratkotalno na mizo, pri tem opazimo, da se sobesednik kar zdrne, pa si posebno radi doporedujemo, da smo pač poštini. Ali, kakor tako radi pravimo, kadar se ne moramo več obdržati: »Odkrito smo mu povedal in potem, ko smo se izkazjali, smo zadovoljni, saj nismo bili nič več in nič manj kot poštini, to pa je vendar bistveno in potem prepusimo drugim, kaj bodo počeli s klofotami, ki jih je primazala naša čednost. Kaj dosežemo s tem? Če sonedu rečem, da ga imam za bedaka, je zato morda potreben pogum, vsaj v nekaterih okoliščinah, toda še dolgo ne ljubeznivosti, prav tako se malo ni ljubeznivo, če lažem, in grem k njemu in mu rečem, da ga občudujem. Ose stališki, ki ju izmenoma vzamemo, imata nekaj skupnega: nista pripravljene pomagati, ničesar ne spreminjata. Nasprotno, hočeta se samo iznebiti dolžnosti...

Vljudnost, ki jo dostikrat preziramo kot puhlo spakovanje, se razoden kot dar, ki ga imajo modri. Brev vljudnosti namreč, ki ni v nasprotju z resničnostjo, ampak je ljubezniva oblika resničnostjo, ne moramo biti odkriti surovi in hkrati šteti v človeški družbi, ki pa nikakor ne more obstati brez vljudnosti. Vljudnost naj bi seveda ne bila vsota pravih, ki se jih najljubimo, ampak notranja dispozicija, pripravljenost, ki se mora izkazati od primera do primera. Zdi se, da gre v bistvu za to, da smo si zmožni predstavljati, kako lahko neka beseda ali dejanje, ki izvira iz naših lastnih okoliščin, učinkuje na nekoga drugega. Zato ne zbijamo šal o mrtvih zraven nekoga, ki je pravekar

Anton Bivol: Daphnis in Cloe, litografija 1961

nost konfliktov sodobnega sveta. Ogrom in voda, tiska in glas, brezmejnost, ujeta v prostor, življenje in smrt. Za pa je deklarativno in podarjen zunanje intelektualni tem pesnika marsike v škoda.

Prozo so prispevali: Pavle Zidar, ki nadaljuje na novo Jutro in Drago Grah, ki končno konča Konec pravilje.

TV drama Smiljana Rozmana Blaž se osreda po objavljenem prvem delu urednice vrzimo v zanimivo teeno dramo, ki si je za aktualen družbeni problem izbrala obliko 16. stoletja. Rozmana odkljuje sreč in tekoč dialog ter učinkovita ekspozicija. Preurajeno pa bi bilo podati kakršnokoli tehnično in bolj zaključeno oceno.

Ob smrti Ksaverja Meška piše Jože Sijer, Janez Pleterški pa v prvem delu Obletnica nove celjane retoromanskega jezika podaja uodna razmišljanja o priznanju retoromanskega jezika. Knjižne ocene sta prispevala: Jože Sijer (Miško Kranjec, Vrabci na davorišču) in Andrej Tusek (Jože Terner, Sejalce). Misli ob razstavi društva slovenskih likovnih umetnikov razpreda Spelca Copič, o razstavi Franceta Miheliča spregovori Ivan Sedej, o razstavi vrazecerja na Slovenskem v Etnografskem muzeju pa Peter Vidovič.

Dušan Jovanović

FILMSKI PORTRET ERICHA VON STROHEIMA

Slaven in občudov v svojih vlogah pleme-veške odnose, zlasti pa ljubezniski odnos, predzren in brez srca, ki mu ni mar noben zakon, pa vselej ravnano preučljivo, egoističen in nečloveški. V zgodovini filma si je pridobil svojega sloves kot igralec realističnih vlog: pri dinstvu je znan pod kaj malo privlačno označevale, ki ga je vselej svesno sovražil.

Kot režiser je slon po svojem filmu Pohlep, saj nekateri tiski teoretični in kritiki označujejo to njegovo delo kot prvi moderni film.

Porajajo se vprašaja. Kaj je stroheimski lik v resnici Stroheimovo in kaj je njegov, lažen mit, ki ga je ustvarila keta reklama, da pritegne gledalce pred filmsklatno? Da je igral v jakse osebe? Da je dožaljal negativne like? In v čem je Strohm pred svojim učiteljem D.W. Griffithom, zal je njegov Pohlep prvi moderni film in zal ni to npr. Nestrpnost? Toda ne prehitvemo začimno oči začetka.

V filmih Slepí sopri. Nore ženske, Vrtiljak in tudi v Pohlepu pazimo z lahkoto in ne da bi bili poprej oprijeti na celo vrsto oblikovnih slinosti z ghitovimi filmi. Kdor je videl vsaj enega odlih mu ne bo težko potiskati vzora npr. za izore iz Slepih soprogov, v katerih se kameramenoma dal časa zdržuje na obrubu Gima Gowlanda, hoteče na ta način dati njegovim izrazu neko posebno pomenljivost, aza posamezne oznake oseb (kot je na prir sin planine v Slepih soprogih), za vnese spremno besedo, za do zadnje podrobnosti slano kuliserijo v Norih ženskah al za igro roby Wallace v Vrtiljaku (pomislimo na kotkovi vlogi Lilian Gilish), pa prizora iz istega filma, ko lo programja instnik vrtiljaka, ali zarolg iz Pohlepa, za po samezne kontrapunje (npr. prizori mlado poročnocev v Slepih soprogih al prizori s pričjo kletko in mačkovi Pohlepu) itd... Prav tako je prevzel obehm tudi vzporedno montažo od Griffitha Celu enostranskih likov je enako značilna zarifitovne filme. S kakšno pravico si torejšji Pohlep svoj časni naslov?

Odgovor na to bo moral potemtakem iskati na tematskemodroju. Tu pa je razlika med Griffithom (Stroheimom) že na prvi

VEČER Z MIŠKOM KRAJCEM

Ob izidu novega literarnega dela prekmurskega pisatelja Miška Kranjca za svetlimi obzorji je Društvo slovenskih književnikov priridelo pretekli teden neposreden razgovor s pisateljem tega romana. Razgovora se je poleg nekaterih slovenskih književnih ustvarjalcev udelilo tudi mnogo študentov slavistike, ki so aktivno posegli v diskusijo.

To najnovejšo Kranjevo delo opisuje pohod XIV. divizije ter nam živo prikaže tudi ostale dogodke iz NOB. Miško Kranjec si je izbral dokaj težavno nalogo, saj je poleg ogromne količine materiala, katerega je preveril in pregledal, moral opisati danes še živeče ljudi, prvi pri tem pa je, kot je sam dejal, imel mnogo težav. Da ne bi opisovanje izzvenelo moge preveč togo in suhoparno, je vnesel v dogajanje tudi druge zgodbe in osebe, katerih model je bil živ, vendar se ni konkretno dotikal samega zgodovinskega dogajanja. Pisatelj je tudi sam obhodil večino krajev, ki jih opisuje v knjigi ter se trudil, da bi čim realneje prikazal dneve naše revolucije. Kot je sam dejal,

ga je večkrat zamislil misel, da bi napisal knjigo o posameznikih XIV. divizije, kar pa je kmalu zavrgel.

Ob koncu je pisar seznanil poslušalce s svojim nadaljnjim tvarjanjem. Po uspešni izdaji prvih štirih knj za svetlimi obzorji bo to delo dokončal še dvema knjigama, katerih ena bo posvečena Koroski. V tem času pa piše tudi roman Redarstva, ki bo obravnaval pokol revolucije. V načrtu ima tudi izdajo novele iz gorenjskega sveta, rad pa bi napisal tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pisatelja Miška Kranjca dokazali, naj bi ti razgovori postali pogosti in naj bi na njih sodelovali čim širši naših pesnikov, pi-damo tudi komedijo, ter bi se ljudje od srca nasmejali in bi obnavala sodobno življenje. Mnogi poslušalci, ki napolnili majhno dvoravno Društva knjižnikov, so s toplim sprejemom pis

POL URE PO PREDSTAVI

LJUBEZEN ŠTIRIH POLKOVNIKOV

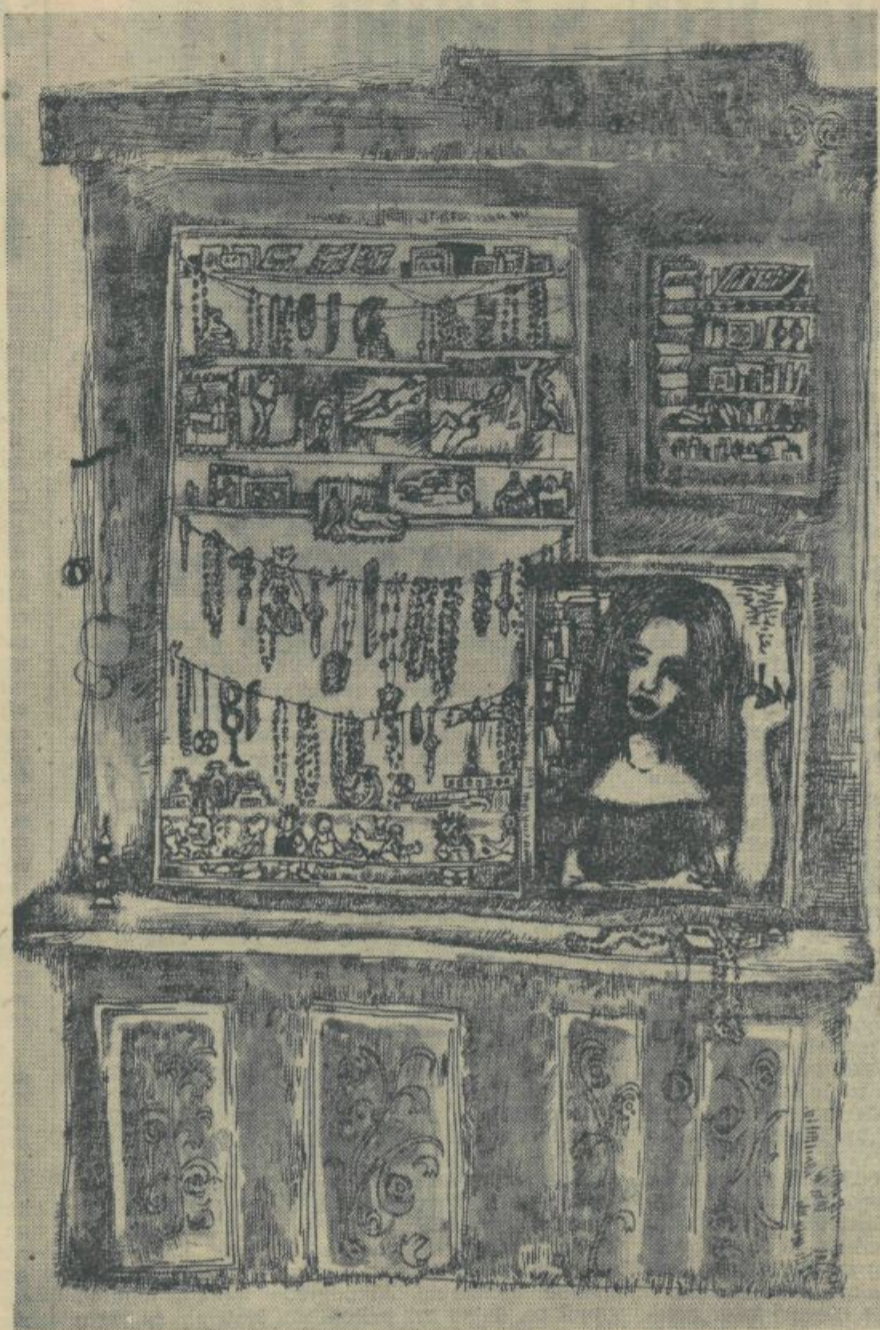
Sesta premiera Mestnega gledališča je v vsakem oziru prijetno presenetila. Ljubezzen štirih polkovníkov Petra Ustinova je teater par excellence, teater, ki ga sodobna tematska izhodišča ne utesnjujejo v vozlišča samih v sebi zaključenih tez, v svet gola individualnega eksperimentiranja, forme avantgardnega uporništva in eksperimentiranja, temveč so osnova, na kateri avtor s preizkušenimi sredstvi živega, občinstvu neposredno domačega gledališkega snovanja, ki je obogaten z značilno avtorjevo domišljjsko potenco, gradi specifično gledališče fantazijske stvarnosti.

Ljubezzen štirih polkovníkov ni niti satira niti burka ali drama usodnih strasti. To je gledališče, v katerem karakter ni osebnost, alegorija ali personifikacija, temveč površno skiciranje ali če hočemo karikiranje, potovanje iz stvarne danosti v irealnost, v duhoviti dialog in ni satira pošastno zajedljivih dimenzij. Aktualnost Ustinovega dela je v njegovi prizadetosti, in če že hočemo, o angažiranosti v problemih sodobne politične narave. Njegova filozofska nadgradnja te izpovedi je ugotovitev, ki je v nekem smislu originalna miselnost zahodnoevropskega gledališča, ki na prvi pogled doseže objektivnost neke verititote: svet je razdvojen, vsakdo ima svojo resnico, svoj prav, ki je prav tako dober in pravi kot prav njegovega soseda. Ta relativizem pa pri Ustinovu ne ostaja zpolj na nivoju neke filozofske iznajdbe, temveč v sklopu neke dane družbeno-politične situacije kljub svoji navidezni lahkotno breztežni nepomembnosti pridobiva rasežnost neke antropološko družbene tragičnosti. Poezija in življenje se pri Ustinovu najdeti v isti vrsti s filozofsko in umetniško izpovedjo, ki verjetno ravno zaradi tega pušča tako globok, spontano prepričljiv vtis. Človeštvo ne sme nikoli izvedeti, da v bitki za popolno zmago, za pridobitev vseh človeških src, ne bo nikoli zmagal ne dobi, ne slabi duh (ne ta, ne kakršna koli druga ideologija). Dobri duh zvabi pod svojo zastavo polovico (morda malce bizarno, pa vendar značilno: Američana in Francoza), zli duh pa ostalo dvojico Rusa in Angleža.

Režiser Janez Vrhunc je uspešno razgibal obe osnovni komponenti drame in ustvaril razgibano, za oko prijetno in enovito predstavo. Njegovo vztrajanje na eksaktnem akcentuiranju izhodiščnih situacij v ekspoziciji je bilo za nadaljnji kontrapunkt konfliktov v zapletu in teatralično nadgrajeno odnosov v razpletu izrednega pomena. Zdi se mi prav, da ni gnil satiro štirih polkovníkov in absurdnost njihovih situacij v neko skrajnost, ki za nas (danes in tukaj) nima več tistega pomena kot pred več kot desetimi leti, pač pa je skušal zatresti tisto intimnejšo človeško dilemo neke stvarnosti. Tu mislim, da mu v finalnem razpletu ni uspelo dovolj podčrtati zaželene poante. Po zunanji obrtni plati je uprizoritev dovolj domiselna in sprotna, realizacija projekcij, lučnih in odrskih efektov pa učinkovita in se je po svoji, tu in tam preklepevajoči domiselni odskri dinamiki, že skorajda približevala obliki totalnega gledališča.

Scena Vladimira Rjavca in kostumi M'je Jarčeve so bili skromni, a funkcionalni.

Oralske stvaritve štirih polkovníkov (Desmond de S. Rinder-Sparrow — Danilo Bežalj, Wesley Breitenspiegel — Jože Lončina, Aimé Frappot — Maks Bajc, Aleksander Ikonenko — Janez Eržen) se mi zdijo nekoliko neizenačene in neuglašene. Predsem je po svoji tipizaciji izrazito izstopal Ikonenko Janeza Eržena, ki ga je podal z veliko mero okusa za karikiranje. Aimé Frappot se kljub šarmantni igrivosti ni povzpel do razdvojenosti Don Juana francoskega tipa, ki išče neko camusovsko osmišljanje absurdnosti svojega položaja. Pomanjkanje stilizirane karikiranosti prihaja še bolj do izraza v likih Danila Bežalja in Jožeta Lončine, ki sta pustila veliko neizkoriščenih možnosti za improvizacijo. Franek Trefalt (Zli duh) je dovolj učinkovito predstavil kompleksnost svojega lika, medtem ko Alenki Svetelovi ni uspelo poudariti relativizma svoje vloge in zabrisati interpretacijskih razlik med dobrim in zlim. Ostali liki, z izjemo hercogenburškega župana (Angel Arčon), so bili podani v glavnem blede in neizrazito. DUSAN JOVANOVIČ

Albin Kramberger: Prodajalna 1961

GLOSA SATIRA IN POPEVKA

Odveč se mi zdi še enkrat dokazovati, kje so korenine in kje posledice družbene brezbrzičnosti popevke, ki je pretirano in hipertrofirano zavzela naš radio, film in televizijo, zvočnike po mestih, vaseh, gostinskih in uslužnostnih lokalih, zadržnih domovih, tovarnah med odmori, samopotrebnih trgovinah, osvobjla si je časopise, ki ji objavljajo — povečini — slaboumne tekste in posredujejo naslove njenih interpretov. Iz teh zvočnikov je začelo naše delovno ljudstvo preproste male ljudi, ki jih uvodniki prazničnih izdaj naših časopisov zdaj pišejo z veliko začelnico, kako je prav popevkarstvo tista lahka, zabavna in kratkočasna vrsta »umetnosti«, ki je sredi naporne graditve socializma kot nalašč za neškodljivo razvedrilo, kompenzacijsko skozilovne napore zatrtih čustev itn. Popevkarstvo je kar čez noč postalo najbolj množična zvrst kulturne potrošnje, njeni interpreti pa ljudje, ki dobivajo najvišje honorarje; postali so zvezdniki imenitnega blišča, ljudje, ki dobivajo največ pošte, največ prošenj za avtograme, njihove privatne cocktail-parties prenaša televizija v sleherno slovensko hišo (v vsako jugoslovansko hišo), oni pa svoje gledalce ihtavo prepričujejo, da pač delajo, tako in toliko delajo, da imajo do privatno-reklamnih (res prozopadno obarvanih, ampak kaj bi tisto) izpadov pač tako in tako pravico, skorajda moralno pravico. Popevkarstvo je z monumentalnimi koraki z »belo rožo« v gumbnici zavzelo našo milo socialistično domovino. Pri vsem tem pa je najbolj zanimiv kompleks (ki ga tu imenujem v pomenu psihične motnje), ki se nekontrolirano pojavlja zadnje čase in ki očitno nikogar nič ne moti: na zadnjem večeru pri Bojanu Adamiču so se slovenski popevkarji navzeli mišljenja, da pač oni predstavljajo kulturno srž pričujoče družbe, neke vrste sijajno reprezentančno plast tiste dejavnosti, ki se ji v marksistični literaturi pravi »družbena nadgradnja«. V resnici je popevkarstvo nadgradnja v čistem

pomenu besede, ki dovolj razločno kaže, da je pri nas vse že tako nasičeno s finančnimi sredstvi, dotacijskimi skladi šol, teatrov in slovenskega filma pa tako prepolni sredstev, da preprosto ne vemo več, kam bi z viški. Potem plačujemo imenitno in najboljše tisto komponento iz nadgradnje, ki je v službi samo zabavi našega delovnega ljudstva in ničemu drugemu. In da bi čimbolj dostojno in rasežno in množično manifestirali te imenitne dokaze našega družbenega razvoja, plasiramo povrhnjo in vidno stran teh naših velikih »delovnih« uspehov, kamorkoli le gre. In našemu delovnemu človeku udarjajo na uho na vsakem koraku. Zal pa je treba odkrito napisati, da je ostal kljub temu nezadovoljen. Da zabavlja.

Razvedrilo kot edini stvarni, praktični funkciji popevkarstva (poleg honorjev seveda) je imanentna popolna družbena brezbrzičnost, ki ima edini namen prepričati, da je pri nas vse lepo in prav. Na drugi strani pa udarja iz teh zvočnikov ena sama monotona melodija, ki — če jo človek intenzivno in kontrolirano posluša — človeka sčasoma do kraja poneumni, da se naredi samozadovoljnega in lahkovernega. Bojan Adamič in njegovi prijatelji (ki so privatno lahko sicer tudi njegovi politični nasprotniki) potem pač nimajo težkega dela, da bi prepričali, kako zelo res je, kar imajo pred kamerami povedati (in kar v resnici sploh ni res).

Pogledati je treba v kompleksnejše perspektive tiste družbe, ki to popevkarstvo omogoča. V resnici pomeni popevkarstvo danes, ko se kritične sile in volje marsikje na skoraj zavidljiv način sproščajo, ko kritika ne potrebuje več cenzorskega (oblastniškega) imprimatorja v taki meri ko prej, ampak uzakonja in afirmira moč samoiniciative ne demokracije, zanimiv paradoks. Kljub temu je na neki način lahko in pravično zapisati, da je popevkarstva inertnost za sedanjo družbo

Trio Lorenz v Filharmoniji

Prejšnji ponedeljek je v dvorani Slovenske filharmonije po nekaj letih znova nastopil komorni ansambel, klavirski trio bratov Lorenz. Tako smo doživeli prijetno osvežitev na našem koncertnem odru, saj malih komornih ansamblov že lep čas nisimo slišali. Koncert je priredila ljubljanska akademija za glasbo, na kateri študirajo bratje.

Spored je obsegal Mozartov trio števil. 4 v C-duru, Pet skladbic za klavirski trio Bohuslava Martinuja, Ramovseve Kontraste in znameniti Smetanov trio v g-molu, opus 15. Kot obvezni dodatek so mladi umetniki zaigrali drugi stavek iz prvega Haydnovega tria. Torej program, v katerem mora ansambel pokazati popolno obvladaje in tehnično virtuoznost. In moram reči, da se je ob vsem tem pokazala tudi njihova izredna muzikalnost.

Interpretacija Mozartovega tria je bila po mnenju nekaterih nekoliko nenavadna, presira in presuha, toda prav v zadnjem stavku, ki so ga zaigrali v virtuosnem tempu, o tem ni bilo sledu. Zdi se mi prav, da skušajo bratje tudi Mozartovi muziki s sodobno interpretacijo vtisniti svoj pečat.

Pet Martinujevih skladbic za klavirski trio zahteva od izvajalcev veliko občutka za ritem. In rekel bi, da je čudovita ritmizacija skoraj edina odlika teh drobnih glasbenih stvaritev. Ansambel jih je zaigral s pravim muzikantskim žarom, tako da je to, že dokaj moderno pisano muziko predstavil v zelo lepi luči.

Primož Ramovš je svoje Kontraste posvetil prav triu Lorenz, ki jih je tudi prvi izvedel in posnel v radiu. Ta muzika, ki uporablja sodobne prijeme za izražanje glasbenih misli, me nikačor ni ogrela. Trio Lorenz je brez dvoma odigral to zahtevno delo izvrstno, toda težko je iztisniti iz skladbe kaj več, kot je v njej. Težko je tudi v sodobni glasbi oceniti kako skladbo, če jo slišiš samo enkrat, kajti le res genialne stvaritve utegnejo človeka prevzeti že ob prvem poslušanju.

Za zaključek sporeda je bil na vrsti Smetanov trio, čudovita skladba, ki nudi interpretu izredno hvaležen material. Mladi izvajalci so ob tem delu pokazali res zrelo igro in nam približali to umetnino v vsej lepoti. V dodatnem Haydnju smo znova lahko občudovali plemenito igro violinista, ki je svojo kantileno podal s širokim, polnim tonom.

Veliko zanimanje občinstva je ponovno pokazalo, da so komorni ansambli zelo pri ljubljani in je prav škoda, da jih na našem koncertnem odru tako redko slišimo. IGOR LONGYKA

dovolj značilna, zlasti če pogledamo dimenzije, ki jih njena vladavina nad nerazvitim poslušalstvom danes tako zmagovito zavzema. Zlasti se, če konfrontiramo njeno samozadovoljno inertnost s kritično, navzven obrnjeno, pogumno, napadalno, kompleksno in konkretno funkcijo satire, ki je pri nas skorajda ni ali pa je — kolikor je pač je — vzorna prilagodljiva, obsekana in bojazljiva. Spomnimo se »Male žehnte«, spomnimo se redkih srečnih bojevitih utrinkov »Pavlihe«, ki sicer lepo plava v drobnjakarskih in lokalističnih vodah, kompleksnejše in resničnejše satire pa z redkimi izjemami ne pozna — spomnimo pa se imenitnih uspehov, ki jih je s svojimi sto repriami doživel beograjski satirni kabaret »Komarac« (s svojim najboljšim sporedom »Diogen prvokrat med Srbi« je lani gostoval tudi v Ljubljani).

Vzrok, da ni satire, najbrž ni v tem, da ni satirikov. Vzrok, da je popevka toliko hipertrofirana, najbrž ni v tem, da so hipertrofirani tudi dobri popevkarji. To pa najbrž tudi ni edini razlog. Zanimivo je, kako forsiramo poljsko satiro, njeno ostrino in konkretnost pa nevede krmimo, ko tako ihtavo in neprenehoma poudarjamo, da je to poljska, ne pa hkrati tudi naša satira. Tako satiro spremenimo v informacijo o satiri. Spomnimo se vrh tega dejstva, da SR Hrvatska sploh nima satiričnega lista, celo takega ne, kakršen je pri nas Pavliha. Mogoče si satire ne želimo in se je celo bojimo? Mogoče si tudi ne želimo tolikšne hipertrofije popevke, bati pa se je konkretno nimamo za kaj. Popevka nas bo napravila udobne — satira nas bo napravila bojevit, zrevoltirane, prisilila nas bo v razmišljanje in dejavno, družbeno revolto. Če pa pogledamo s pozicije oblastnika, je satira škodljiva, popevka pa mu stoji v službi, saj je do njegovega dela indiferentna ali namaj — brezbrzična, to pa je tudi njegova želja, biti čimbolj neoviran in zaprt v slonokoščeni stolp svoje doktrine.

Zato satiro, ki ji je pa funkcija ravno nasprotna, ne forsiramo tako kot popevko. Zato je satire malo in zato je najboljše tista, ki jo prevedemo iz poljsčine.

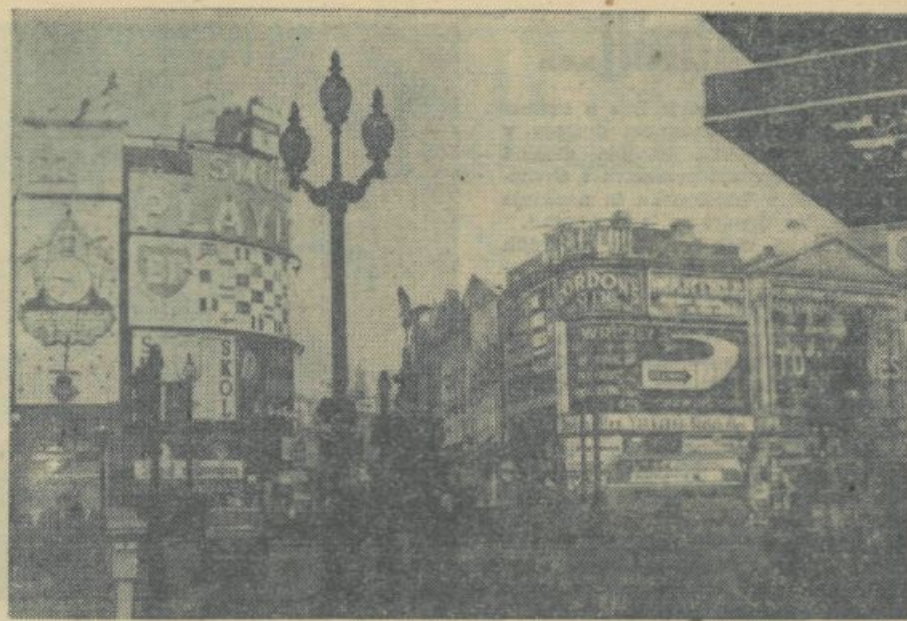
ANDREJ INKRET

KRIŽEM KRAŽEM PO LONDONU

Na angleški otok sem prvič stopil v Dovru; navzlic kratki vožnji do Londona sem se lahko prepričal, da so britanske železnice najhitrejše in najudobnejše v Evropi — vse priznanje British Railways! Skoraj vsak drugi vagon ima v posebnem oddelku spremljevalca, ki z napravo, podobno periskopu, nadzoruje vagono pred seboj. Zaradi postanka v Oostendu, ki ga nisem predvidel, me prijatelj ni čakal. Bil sem precej zgubljen, ko sem opazoval vrvež ljudi, avtomobilov, dvonadstropnih rdečih londonskih avtobusov in si skušal priklicati v spomin številko avtobusa, ki mi jo je bil prijatelj omenil.

O vedno večji krizi tradicionalnega angleškega konservativizma — vsaj kar zadeva morale — smo slišali že dovolj pritožb. Zato nas tudi takile plakati več ne prese- nečajo.

Piccadilly Circus — menda središče britanskega imperija — je noč in dan razsvetljen z utripajočimi reklamami.

Kako si ogledati in spoznati London? Nisem želel postati eden od množice turistov, ki se od jutra do večera vali po njegovih turističnih magistralah, kjer so veliki uradi, banke, svetovne turistične agencije in odlične trgovine. Večina turistov si le površno ogleda znamenitosti Towra, Westminsterse opetije, povzpe se na katedralo St. Paul, od koder se ob lepem vremenu lahko prepriča, da se na obzorju nebo navidezno ne stika z zemeljsko površino, ampak s strehami londonskih predmestij. Turisti se gibljejo v matičnem krogu, kjer so zbrane glavne znamenitosti Londona, snemajo s filmskimi kamerami, da lahko doma obujajo spomine. Tudi se nisem želel pridružiti onim, ki prešturajo vse slike v Narodni in Tate galeriji, ali pa se več dni zaporedoma vračajo v Britanski muzej. Mesto sem hotel gledati z očmi Londončana (ki mu pravijo Cockney).

Ni treba iti daleč, da zaživi pred tabo drugačen London od tistega, kakršnega propagirajo prospekti in diapozitivi. Tu sem spoznal prijaznega možaka, ki mi je svetoval, naj pazim, da se ne bom zgubil v labirintu ulic. Na enem izmed več kot sto trgov sem videl gospodinje, ki prav tako kakor povsod po svetu preračunljivo izbirajo najboljše in najcenejše, medtem ko so nedaleč na širokem bulevarju ljudje kupovali v luksuznih trgovinah in jih visoke cene očito niso prav nič motile. Trg, kjer prodajajo le stari- ne — od srebrnega starinskega pribora do stilnega pohištva — bi prav lahko zamenjal s katerim koli podobnim trgov v južni Italiji ali Franciji, toliko je bilo tu živahnega pogajanja in trgovanja. Prav nič torej ni čudno, da nosi ulica italijan- sko ime Porta Belloroad. Sicer pa me je prijatelj posvaril, naj pazim na svoje stvari, saj bi se mi prav lahko primerilo, da bi del pogrešane garderobe že čez nekaj minut lahko kupil v eni izmed stoj- nic Porta Bella.

Male, na videz nepomembne ulice ima- jo bogato zgodovino. Znameniti angleški slikar William Turner se je rodil v briv- nici, v temni, ozki ulici Maiden Lane, kjer je nastalo nekaj njegovih največjih umetnin. Mnogo obiskovalcev občuduje

njegove slike v Tate galeriji, le redki pa se potrudijo v Maiden Lane med temo in mrak.

Prej ali slej mora vsak tujec na Picca- dilly Circus. Na sredi ne preveč razsežne- ga trga stoji kip Erosa; tu se radialno stekajo najbolj znane londonske ulice: Piccadilly, Regent Street, Haymarket in Shaftesbury Avenue. Pod ulicami in ploč- niki je ena največjih postaj podzemelj- ske železnice na svetu. Piccadilly Circus je tudi križišče in postajališče petnajstih avtobusnih linij. Mnogi ga imajo za sre- dišče Londona, nekateri celo za center britanskega imperija. Na turističnem pro- spektu piše, da kdor stoji vsaj deset mi- nut na Piccadillyju, vidi ves svet, ki hiti mimo njega. Piccadilly Circus je pravi moderni Babilon, ki se v večernih urah popolnoma spremeni. Svetlobne reklame, ki gore dan in noč, nadomeščajo dne- vno luč. Zvečer se ljudem nudi v nočne lokale, gledališča in kinematografe West Enda. Kljub vrvežu je na robu pločnika dovolj prostora za skupino »srečnih po- tovalcev«, ki si s pouličnim petjem in plesom služijo vsakdanji kruh. Mimoido- čijim le na pol prisluhnejo, vržejo ko- vanec v nastavljeno škatlo in odhite da- lje. Le nekaj korakov od Piccadillyja na- leti tujec na pojav, kateremu bi se v Pa- rizu ne čudil, tu pa ga preseneča. Na tleh kleči možak, ki z barvno krečo ustvarja umetnino na asfalt pločnika; ko konča, postavi zraven slike škatlo za de- nar, pripiše v nekaj jezikih »hvala lepa« in se nekoliko oddalji in molče opazuje, kako mimoidoči ocenjujejo njegovo delo.

Trafalgar Square sodi po svoji zname- nitosti in lepoti med najbolj znane trge na svetu. Turisti kar naprej slikajo ko- vinske lepe na vsaki strani spomenika admirala Nelsona, vodomete in jate go- lbov.

Tako sem se seznanjal z Londonom. Sprehajal sem se po čudovitih london- skih parkih, prisluhnil govorniku na voga- lu Hyde Parka, ki je ravno prepričeval poslušalce, da Veliki Britaniji ni potre- ben skupni trg. Vendar, ko sem se po- slavljajal od velenesta, sem se kljub pri- jetnim vtisom še zmeraj počutil kot tu- jec.

JANEZ REPANSEK

Zaključki kongresa v Firenzah

Kongres v Firencah, na katerem je sodelovalo več kot 300 delegatov mladinskih organizacij iz 62 dežel — udeležbo sta zavrnila mladinski organizaciji LR Kitajske in Albani- je — je po živahni in na trenutke ostri razpravi sprejel skupen doku- ment, s katerim poziva mladino vse- ga sveta, naj se še odločneje bori za mir, razorožitev in osvoboditev koloniziranih narodov. Kongres je sprejel tudi nekatere resolucije, ki obravnavajo posebna vprašanja, med njimi tudi sprejem LR Kitaj- ske v članstvo OZN, odstranitev vseh tujih baz na afriškem ozem- lju, likvidacijo ameriške vojske in- tervecije v Vietnamu, vprašanje Palestine in arabskih ubežnikov in podobno.

Jugoslovansko delegacijo je vodil član predsedstva centralnega komi- teja ZMJ Novak Pribečević. Jugoslo- vanski predstavniki so na konferen- ci aktivno sodelovali in vzpostavili stike z vrsto delegacij, predvsem iz dežel Afrike, Azije in Latinske Ame- rike.

Delegacija ZŠJ na konferenci v Linzu

Na štirinajsti konferenci koordinacij- skega komiteja UNESCO za organizi- ranje mednarodnih prostovoljnih de- lovnih akcij, ki se je začela 7. marca v Linzu v Avstriji, je sodelovala tudi delegacija ZMJ. Delegacije več kot 50 organizacij so razpravljale o bistvenih vprašanih organiziranja prostovoljnih delovnih kacij po svetu. Razen tega so razpravljali tudi o »dekadi razvoja« — široki mednarodni akciji, ki jo je začel generalni sekretar OZN U Tani.

Odprite meje

Na nekem seminarju je več kot 1.000 zahodnoevropskih študentov izjavilo, da je treba urediti vprašanje obiskov v vzhodni Berlin in DR Nemčijo, ki jih zdaj prepoveduje zakon zvezne repu- blike. Študenti menijo, da bi bilo treba to vprašanje rešiti na način, kakor so ga ob času božičnih praznikov.

Protesti

v San Franciscu

Med antisističnimi demonstracijami v San Franciscu je policija prejšnji te- den ujela 167 študentov. Demonstranti so se zbrali v nekem velikem hotelu, da bi protestirali, ker lastnik hotela ni hotel zaposliti črncev, čeprav je potre- boval delovno silo. Potem ko so štu- denti prebili dan v zaporu, je direkcija hotela sklenila, da zaposli določeno šte- vilo črncev, ter nato intervenirala pri policiji, da je spustila študente.

Študentski znanstveni krožki

V Romuniji je 750 znanstvenih krož- kov, v katerih se več kot 13.000 štu- dentov vadi v reševanju različnih pro- blemov, ki se pojavljajo v proizvodnji in tehnologiji. Trenutno obdelujejo okrog 4500 tem s področja uvanja novih tehnoloških postopkov v indu- striji, kmetijstvu in drugih panogah gospodarstva. Se ta mesec naj bi or- ganizirali konferenco predstavnikov teh krožkov.

Univerza v Sheffieldu

Sheffieldsko univerzo so ustanovili na začetku 20. stoletja, ko se je čedalje bolj razvijala jeklarska industrija v mestu in okolici in terjala čedalje več visokokvali- ficiranega kadra. Med prvimi ustanovitelj- iji je bil jeklarski magnat Mark Firth, takratni župan Sheffielda.

Najvišji organ upravljanja na univerzi je »Courts«, kar bi pojmovno ustrezalo našemu rektoratu. Zanimiv je njegov se- stav: tvorijo ga univerzitetni svet, senat, predstavniki diplomantov, predstavniki mesta Sheffield in ostalih mest v pokra- jini ter direktorji srednjih šol. »Courts« vodi kancler (Chancellor), ki ga v odsot- nosti nadomešča eden od podkanclerjev. Univerzitetni svet ureja tekoče probleme univerze. Skrbi za vso lastnino in sklade univerze, odloča o finančnem poslovanju (v študijskem letu 1961/62 je univerza do- bila 2.182.171 funtov dotacij, od tega so porabili 2.173.538 funtov) ter sprejema poročila senata in drugih organov (odbo- rov). Senat sestavljajo profesorji in deka- ni posameznih fakultet, glavni univerzi- tetni knjižničar in direktorji raznih usta- nov. Senat je najvišji akademski organ na univerzi; določa študijski program in pogoje za sprejem novincev na univerzo, podeljuje diplome, podpore, štipendije itd. Senatu so podrejeni številni odbori in fakultetne uprave.

V letu 1962/63 je univerza imela 3625

slušateljev ter 650 članov akademskega osebja; na skoraj vsakih pet študentov pride torej en profesor, lektor ali asistent. Študenti pri upravljanju univerze ne so- delujejo, vendar pa imajo svojo študent- sko zvezo, ki »podpira in ščiti interese svojih članov«. Zvezo vodi študentski predstavniki svet. Zveza izdaja tudi svoj časopis, skrbi za kulturno in športno živ- ljenje študentov itd.

Približno tri milje od glavnih univerzi- tetnih poslopj leži sredi zelenja pravca- ti športni center, ki obsega 153.900 kva- dratnih metrov površine. Razen številnih igrišč sta tu še dve telovadnici, od kate- rih je ena dovolj velika in opremljena za vsa tekmovanja v tenisu, košarki, judu, sabljanju, boksu, kolesarjenju na valjih, badmintonu, namiznem tenisu in odboj- ki. Studentom je na voljo še pokriti pla- valni bazen, ki je dolg 33 metrov.

V študentskih domovih stanuje 25 od- stotkov vseh študentov na univerzi, 13 odstotkov doma, drugi pa pri zasebnikih. Vendar še niso zadovoljni. Univerza si prizadeva, da bi lahko vsak študent vsaj eno leto stanoval v sodobnem študent- skem domu, zato še vedno gradijo nove domove.

(Po »The University of Sheffield«) J. R.

Primerjati razmere na tej angleški uni- verzi z razmerami na ljubljanski je vse-

kakor mogoče le s pridržkom. Absolutna primerjava bi zahtevala tudi absolutno primerjavo jugoslovanskega in angleškega narodnega gospodarstva; realno bi torej bile le relativno primerjanje, ki bi upo- števalo, kolikšen del sredstev so iz narod- nega dohodka v obeh deželah namenili šolstvu. Pri tem bi bilo treba še upošte- vati razvilstvo šolstva in industrije, potre- be prebivalstva — po različnih stopnjah izobrazbe itd. Če pa sprejmemo tako she- matično primerjavo le kot oris dejanskega stanja, ki kaže, koliko so drugod že naredili oziroma koliko bomo morali storiti, da jih dohitimo, je to lahko koristno. Konkretni namen take primerjave je raz- biti iluzije o urejenosti viso- kega šolstva pri nas, o njego- vem razvoju in več ali manj olepšani po- dobi.

Podatke o univerzi v Sheffieldu (funt je po uradnem kurzu 2.100 dinarjev) smo že zapisali. Podatki iz istega razdob- ja 1962/63 o ljubljanski univerzi: 8.617 vpisanih študentov, 989 zaposlenih učnih moči; torej približno en profesor, lektor ali asistent na 9 študentov. Dotacija skla- da za šolstvo tri milijarde 377 milijonov 527.440 dinarjev in 96 milijonov dinarjev iz zveznega sklada za investicije. Na krat- ko: ljubljanska univerza je imela neka- ko 2,5-krat več študentov, dobila pa pri- bližno milijardo 150 milijonov dinarjev manj dotacij kakor univerza v Sheffieldu.

B. P.

INDEKS IN... NOGOMET

Stajerski drugoligaš Maribor je uspešno startal v pomladanskem delu prvenstva. V prvem kolu je odpravil »Bosno« kar s 6:0. Na tej tekmi se je s tremi goli izkazal BOGDAN PIRC, izredni študent II. letnika višje ekonomsko-komercialne šole.

• Kako si se pripravil za spomladansko sezono?

— Od 6. januarja smo imeli mesec dni kondicijski trening v Mariboru, nato smo šli za triindvajset dni na skupne priprave na Hvar, kjer smo posvetili vso pozornost vigravanju moštva ter hitrosti in posebnim taktičnim nalogam posameznih igralcev. Za zaključek pa smo bili še en teden v Velenju.

• Za katero moštvo meniš, da bo postalo novi prvoliigaš?

— Kateremu danes uspe napovedati novega prvoliigaša, menim, da ni strokovnjak, ampak da ima le srečo. Vsekakor so si Olimpija, Borac, Zagreb in Maribor po kvaliteti zelo enaki. Kljub temu menim, da prvoliigaš ne bo moštvo Zagreba, ker bodo z njim vsa moštva igrala na zmago.

• Katere tekme se najraje spominjaš?

— Odlično smo igrali in pri tem izvedli vse taktične zamisli ter vnesli v igro mnogo iznajdljivosti v jesenskem delu prvenstva na tekmi s »Sibenikom«. Na njegovem terenu smo ga premagali z 2:0, kljub temu, da je moštvo Sibenika pokazalo eno najboljših iger.

• Včasih so ti očitali, da igraš na trenutke vse preveč indolentno. Kaj meniš o tem?

— Indolentno nisem igral nikoli. Včasih pridem na igrišče premalo ogret ali pa takoj ne dobim žoge in zaradi tega zapravim dve ali tri prilike pri podaji ali pri strelu na gol. Gledalci tega nikakor nočejo razumeti. Tudi mariborski novinarji so včasih v kritikah preostri in menim, da so prav tu vzrok moje »indolentnosti«.

• Kaj meniš o raznih člankih, ki nogometašem očitajo profesionalizem?

— Nogomet, kakršnega zahteva danes občinstvo, zahteva od nogometaša celega človeka. Izredno težko je študirati oziroma biti v službi, če hočeš biti istočasno tudi prvorazreden nogometaš.

• Tvoji vzorniki?

— To sta nekdanja državna reprezentanta Mitić in Bobek. Navduševal sem se tudi nad lepo in učinkovito igro madžarske reprezentance v letih 1952 do 1956. Tako kvalitetne reprezentance še do danes ni imela nobena država.

• Kako vsklajuješ nogomet, študij in službo?

— To je zelo težko. Če povem, da grem od doma ob šestih uri in da se vrnem šele okoli osemnajste ure, sem dovolj povedal. Pri vsem tem pa mi za študij ostane le malo časa.

• Zelja?

— Najbolj si želim, da bi bil moj klub na koncu prvenstva vsaj na tretjem mestu ter da bi imel nekoliko več časa za študij in bi lahko v doglednem času diplomiral.

—an

Najprej študij...

Pred dvema tednoma je bila s svetovnim prvenstvom v umetnem drsanju v Dortmundu zaključena letošnja drsalna sezona. Po evropskem prvenstvu v Grenoblu, olimpiadi v Innsbrucku in nazadnje Dortmundu so drsalci za letos končali.

Z nastopi na vseh teh treh največjih tekmovanjih so bili na prvih treh mestih Zahodni Nемеc Schnelldorfer, Francoz Calmat in Čehoslovak Divin. Kot vse kaže, pa imajo vsi trije drsanja vsaj za nekaj časa dovolj, kajti Manfred Schnelldorfer, študent arhitekture iz Münchena, je izjavil, da bo nastopil samo še aprila meseca v ZDA na drsalnih revijah, ki jih organizira bivši olimpijski prvak Dick Button, nato pa se bo posvetil študiju, ki ga namerava v doglednem času tudi končati.

Za Schnelldorferjem najboljši drsalec Francoz Allain Calmat, za katerega so strokovnjaki upali, da bo po osvojenem evropskem prvenstvu v Grenoblu osvojil tudi zlato medaljo v Innsbrucku ali pa naslov svetovnega prvaka v Dortmundu, je bil iz tekmovanja v tekmovanje slabši. Pravijo, da se sploh ne more več zbrati in da je veliko preveč nervozen. S tem se strinja tudi Calmat sam in pravi, da bo zdaj obesil drsalke na klin in se posvetil študiju medicine. — Potem pa, ko bom končal, ne bom le zdravnik, temveč tudi sodnik za umetno drsanje, je popolnoma resno odgovoril Calmat na vprašanje novinarjev, kaj misli o svoji prihodnosti.

Nемеc in Francoz sta oba še precej mlada, saj ima prvi 20, drugi pa 22 let; tretji, Čeh Karol Divin pa je že prekoračil 27. leto, a s študijem psihologije še ni pri koncu. Zaradi tega pravi tudi on, da je z drsanjem zaključil in da je zdaj na vrsti študij. Po diplomu pa bo postal trener za številne mlade češke drsalce in drsalke. Iz izjav vseh treh najboljših drsalcev na svetu lahko vidimo, da vendar ne živijo le za šport, temveč da mislijo tudi na študij.

T. Zajc

Veleslalom na Sorici

Studentsko športno društvo je preteklo nedeljo organiziralo smučarsko prvenstvo fakultete na Sorški planini. Čeprav je bilo z ozirom na to, da se je letošnjih smučarskih tečajev udeležilo nad 80 medicincev, pričakovati večjo udeležbo, se je tekmovanja udeležilo le 25 študentov, osem študentk in dva profesorja. Organizacija je bila zelo dobra, saj so tekmovalce prepeljali na Sorico s posebnim avtobusom, progo za veleslalom pa je pripravil tovariš Zajc z ZSOTK. Škoda je le, da je tekmovanje nekoliko motilo slabo vreme. Ob povratku je bila na Bledu za vse tekmovalce skromna zakuska in podelitev nagrad in diplom.

Rezultati: 1. Boštjan Bebler (2. letnik), 2. Primož Fetiš (3. letnik), 3. dr. Vrevc, 4. Srečko Vogrin (4. letnik) itd. — študentke: 1. Majda Marinko (3. letnik), 2. Alenka Ledinek (4. letnik), 3. Eva Darian (4. letnik). — V ekipnem tekmovanju (dva študenta in ena študentka) je zmagala ekipa 4. letnika.

Smučarski tečaji za nami

Pred dnevi smo v telovadnici TVD Partizana Tabor, kjer imajo medicinci svojo redno vadbo, srečali profesorja Berganta z VSTK, ker smo od udeležencev smučarskih tečajev na Mežakli slišali, da se doslej še niso udeležili nobenega, vsaj približno tako uspelega tečaja. Ker je bil prav prof. Bergant vodja tečaja na Mežakli, smo ga ob tej priliki naprosili, da nam pove kaj več o tečaju in o tem, kaj je udeležence tako navdušilo.

Takole nam je pripovedoval:

»Tečaj na Mežakli je bil namenjen predvsem začetnikom in je bil v dveh izmenah. V prvi so bili medicinci in študentje biotehniški, v drugi pa študentje filozofske in ekonomske fakultete. Tere ni so bili, kljub pomanjkanju snega za smučarsko šolo, kar primerni. Vreme je bilo prvi skupini zelo naklonjeno, saj smo od skupno osemih dni imeli sedem sončnih, medtem ko je drugi skupini ponagajalo vreme, vendar ne v tolikšni meri, da bi zaradi tega trpel program pouka na snegu. Udeleženci so pod vodstvom vaditeljev (študentov VSTK) vadili v treh vrstah, vendar smo te po potrebi spreminjali tudi med samim tečajem, ker so posebno začetniki hitreje napredovali in se je kvalitetna razlika med prvo in tretjo vrsto hitro manjšala. Že nad 20 let vodim smučarske tečaje, toda name je napravil največji vtis prav ta napredek popolnih začetnikov, ki so zadnje dni le malo zastajali za boljšimi. Pri programu smo se držali navodil komisije za telesno kulturo, tako da je trajal pouk na snegu do-

Medfakultetno prvenstvo v košarki

V zadnjih dneh prejšnjega tedna so v telovadnici Partizan-Tabor študenti odigrali drugo kolo medfakultetnega prvenstva v košarki.

Doseženi so bili pričakovani rezultati. Najzanimivejše srečanje in obenem derby kola je bilo med košarkarji FNT in fakultete za strojništvo, kjer je prvim šele po hudi borbi uspelo premagati strojnike.

Doslej so nastopila že vsa moštva oz. reprezentance 10 fakultet, razen ekipe VSTK, ki bo verjetno večino tekem odigrala v svoji novi telovadnici na Kodeljevem.

Rezultati drugega kola:

Medicina : Elektro 40:28 (24:10)

FAGG — Biotehniška 62:28 (33:13)

Ekonomska : Filozofska 75:53 (35:31)

FNT : Strojna 44:37 (21:17)

Lestvica po nepopolnem drugem kolu je takale:

Ekonomska	2	2	0	167:102	4
FNT	2	2	0	100:91	4
FAGG	1	1	0	62:28	2
Strojna	2	1	1	105:90	2
Medicinska	1	1	0	40:28	2
Pravo	1	0	1	46:68	0
Filozofska	2	0	2	107:131	0
Biotehniška	1	0	1	28:62	0
Elektro	2	0	2	77:132	0
VSTK	0	0	0	0:0	0

Lestvica strelcev: Peterka (FNT), Repanšek (Filozofska) 47, Potočnik (Ekonomska) 37, Peršin (Filozofska) 36, Peterman (Ekonom.) 30, Stražar (Pravo) 28, Eiselt (Ekonomika) 24 itd.

Ta teden bodo na sporedu poleg zaostalih tudi tekme III. kola, v katerih je pričakovati zanimiva srečanja, saj igrajo v moštvi posameznih fakultet nekateri znani igralci naših zveznih in republiških ligaških moštev.

J. R.

IV. LETNA UNIVERZIADA V BUDIMPEŠTI

Od zaključka tretje zimske Univerziade v Spindierovem Mlynu je minil komaj mesec dni, pa vendar so organizatorji četrte letne Univerziade, ki bo drugo leto septembra v Budimpešti, že poslali razpis za to največje tekmovanje študentov.

Organizatorji tekmovanja pričakujejo veliko udeležbo in to upravičeno, saj je l. 1959 v Torinu na prvi Univerziadi sodelovalo 1500 študentov športnikov iz 30 držav, na drugi v Sofiji l. 1961 2000 udeležencev iz 33 držav, na zadnji, ki je bila lani v Porto Allegre v Braziliji, pa je kljub oddaljenosti nastopilo 1500 športni-

kov, ki so zastopali barve 30 držav.

Zato ni pretirana napoved madžarskega organizacijskega komiteja, da bo prišlo drugo leto jeseni v Budimpešto nič manj kot 2500 študentov in študentk športnikov, ki se bodo v različnih disciplinah atletike, v plavanju, skokih v vodo, waterpolu, košarki, odbojki, tenisu, sabljanju in telovadbi pomerili med seboj.

Naša država (tokrat v udeležbi prav gotovo ne bo med tistimi, ki bodo po številu nastopajočih med zadnjimi. Budimpešta je res blizu, na naših univerzah in visokih šolah pa študira lepo število športnikov in športnic, ki bodo lahko dostojno zastopali »modree barve naše državne reprezentance«.

T. Z.

Morda še ne veste, da...

... so štirje naši najboljši alpski smučarji — Ankeletova, Fanedlova, Lakota in Klinar pred dnevi odpotovali na dve veliki mednarodni smučarski tekmovanji v Italijo. Prvo je bilo že končano, žal rezultatov še nimamo, tekmovali pa so — v Courmayeurju pod Mont Blancom. To tekmovanje je organizirala športna zveza italijanskih študentov, ki ima v Milanu svoj sedež za zimske športe.

Iz Courmayeurja so našji reprezentanti odpotovali na Sicilijo, kjer bo proti koncu tedna pomembno smučarsko tekmovanje pod ognjenikom Etno z naslovom »Trije dnevi smučanja na Etno«.

... da se je najhitrejša ženska na svetu v plavanju, Avstralka Dawn Fraser, pred dnevi v bližini Sidneya pri avtomobilski nesreči precej poškodovala.

Pred kratkim je Fraserjeva preplavala 100 m prosto v času novega svetovnega rekorda 53,9 s in s tem popravila svoj prejšnji rekord na tej progi za 0,7 sekunde.

T. Z.

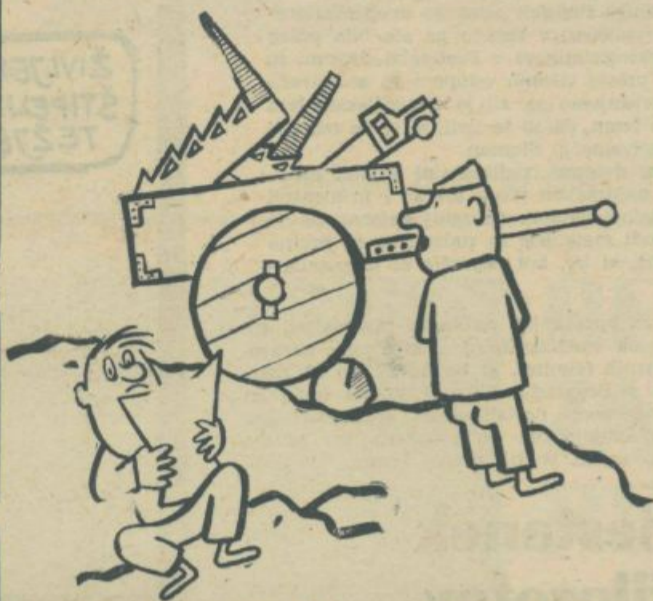
S. Rutar

ŠE ENA DOBRA PLAT ROTACIJE

— Za tisto zavoženo reč je kriv moj predhodnik!

OJ, LE NAPREJ, OJ, LE NAPREJ...

— Vstani, Tone! Če boš samo časopise bral, ne bova s tem najinim vozom nikamor prišla. Pridi in poprimi, bova prerinila tole naše gospodarstvo malo naprej!

Študent humorist

Na predavanjih je pisal humoristične sestavke. Ko je na izpitu odgovarjal, so se mu vsi smejali.

Podkupnina

Ne, tovaris, jaz ne jemijem denarja, še posebno tako malo ne!

Naše navade

Delovne navade prav težko pridobimo, zato pa se jih prav lahko znebimo.

Grafolog

Biti grafolog je težak poklic. Cetudi komu uganete značaj, vas bo zasovražil.

Pogum

O nekom so govorili, da je nenavadno pogumen. On pa se je strašno bal, da bo moral to nekoč tudi dokazati.

On ni kriv

Bil je mlad, talentiran pisatelj, nenadoma pa je povsem razočaran. Muza mu je ušla z drugim!

Razlog

Nikar ne mlatite prazne slame. Ne boste se vendar mlatili po glavil!

Samokritika

Precej pomanjkljivosti samokritiziram, namesto da bi jih odpravili.

Zakon

Zenska počne pred sklenitvijo zakona vse tiste stvari, ki jih v zakonu opravlja mož.

Nesporazum

Nadvse je oboževal hitrost. Zaposlili so ga kot kurirja.

Religija

Ze davno smo razčistili z religijo. Toda še vedno se imajo nekateri za majhne bogove.

Oglas

Dve leti, zaman zapravljeni na fakulteti, zamenjam za eno samo leto delovne dobe.

Zgodbe iz prazgodovine

Hrabrost

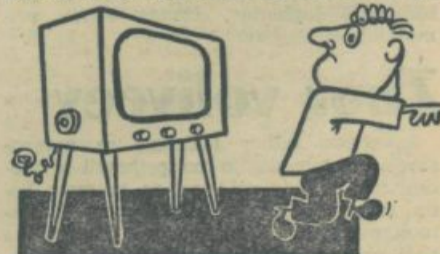
Ko so praljudje prvič srečali leva, niso vedeli, kdo je in eden izmed njih se mu je približal. Lev ga je seveda požrl. Ostali so se takoj razbežali. Preminulega so imenovali za hrabrega, a sebe za pametne.

Nejevera

Srečanje z levom je praljudi spametovalo, tako da so se pričeli izogibati vseh živali, tudi onih najmanjših. Tako bi svet skoraj izumrl, če ne bi bilo tudi nekaj vegeterijancev.

Jeza

Praljudje še niso imeli televizije in se zato niso imeli na koga jeziti. Sploh niso poznali prepira, jeze in togote. Takrat pa

so se preselili v jame in votline. Bilo jih je preveč in so morali pričeti deliti svoja stanovanja s sosedovci. Kaj je bilo potem... saj sami veste!

Pokvarjenost

V ledeni dobi so bili vsi ljudje dobri. Potem pa je prišlo do otoplitve in so se mnogi izmed njih pokvarili.

Sramežljivost

Zenske nekega plemena so bile nadvse sramežljive in se sploh niso približevale moškim. Tako je to plemo izumrlo in z njim tudi ženska sramežljivost.

IVICA DJUKIČ

HEJ HO, HEJ HO, IZ JAME MI GREMO...

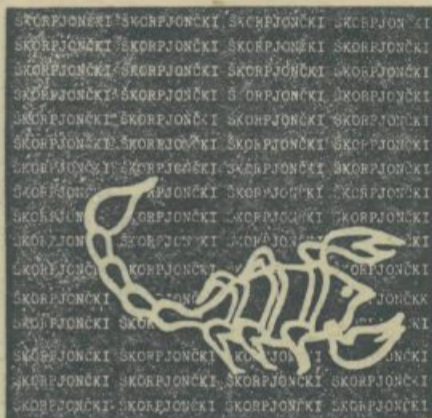

Po odloku zveznega sekretariata za trgovino naj bi v Mežici odpovedali lani sklenjene pogodbe in končali poslovno leto s približno 400 milijoni dinarjev izgube. (Delo, 12. 3. 64)

VSAKA ŠOLA NEKAJ STANE

— Kdo pravi, da pri nas malo damo za šolstvo? Morda res ne damo dosti za one navadne šole, so pa zato šole takele vrste precej dražje!

PRIMERNA IZBIRA

Na pravni fakulteti pripravljajo posebno komisijo statut. Videti je, da so zunanji člani te komisije ki so jih izbrale »zainteresirane organizacije«, povsem pravilno izbrani, saj se doslej niso udeležili niti ene seje.

ERRARE HUMANUM EST

Neki profesor biotehniške fakultete je ob pričetku predavanja opazil ne-ljubo pomoto. Od doma je prinesel aktovko, v kateri pa ni imel zapiskov. Pravo, povsem podobno aktovko, je pozabil doma. Ročno se je zapeljal ponjo. Pohvaliti velja študente, ki so tačas lepo počakali v klopih in niso ušli na matinejo ali kam drugam.

GORECNOST PA TAKA

Pri športnikih smo zvedeli, da so se študentje visoke šole za politične vede naknadno prijavili za medfakultetno tekmovanje v rokometu. Zeljo po nastopu so jim izpolnili, toda že na prvo tekmo njihovega moštva ni bilo.

KOČLJIVI IZRAZI

Baje je bilo pri medicinih predavanjih o kontracepciji. Vrli predavatelj je omenil, da je dekletom zelo nerodno priti po nasvete in po... No, in tik pred temi besedami je postalo nerodno tudi predavatelju. Zmedel se je in... zardel.

NAJBOLJSE OD VSEGA

Na pravu se — kot vedno — zbira najboljša, kar ob koncu vsakega šolskega leta premorejo naše srednje šole. Tako sklepamo po »učnih« predavanjih svobodne katedre, za katera »smešana« bržčas nima pravega časa in seveda zanimanja.

Brucovanja in plesi

Kot kaže, se je po dvomesečnem mrtvilu zopet pričela sezona brucovanja in plesov. Ze predpreteklo soboto so imeli ekonomisti v restavraciji Triglav svoje brucovanje, ki se je, kot smo izvedeli, vendarle enkrat končalo brez posebnih pretresljajev. Klub kočevskih študentov pa je brucoval kar doma, v Ribnici. Pretekli petek so imeli Mariborčani v kurilnici svojo tradicionalno »Stajersko veselico«, v soboto pa sta bila poleg rednega plesa v študentskem naselju še »Ples elektrotehnikov« v Festivalni dvorani in »Elitni stomatološki ples« v kavarni Slon. Zaradi precej visokih vstopnin so se prideditelji precej pritoževali nad slabim obiskom in sprašujemo se, ali je v študijskem letu res tako malo sobot, da se ni bilo mogoče izogniti temu, da so se tisti, ki so se odločili malo globje poseči v žep, morali izbirati med Festivalno in Slonom.

Ze prihodnjo soboto pa bo zopet v Festivalni dvorani tradicionalni »Veliki medicinski ples«. Ker bo vstopnina na tem, navadno najdražjem plesu tokrat v primerjavi z drugimi nekoliko nižja, kaže, da so tudi medicinci uvideli, da zgolj dejstvo, da je medicinski ples, ne bo zagotovilo dober obisk. Tudi metalurgi in rudarji se že pridno pripravljajo na svoj tradicionalni »Skok čez kožo«, ki bo, kot največja in najpopularnejša prireditev, verjetno v začetku aprila.

Pred dnevi je izvršni odbor Počitniške zveze Slovenije priredil v Velenju propagandni seminar, ki se ga je udeležilo tudi 10 študentov ljubljanske univerze. Na sliki skupina študentov, ki je obravnavala temo: »Tisk in radio kot propagandno sredstvo«.

Foto: Srečko Rutar

Stopenjski študij prava

Na tradicionalni medfakultetni konferenci študentov, profesorjev in asistentov pravnih fakultet, ki je bila od 21. do 24. februarja v Novem Sadu, so udeleženci največ časa posvetili programu študija. Ugotovili so, da se stopenjski študij ni dovolj afirmiral in zato so upravičeno postavili vprašanje koristnosti novega načina, ker smatra da program prve stopnje študentu ne da popolnega znanja, ki bi ga na svojem delovnem mestu potreboval. Posebej so poudarili problem programa tretje stopnje, ki ni nikjer jasno začetan, prav tako pa ne ustreza sama organizacija. V razpravi o znanstveno-raziskovalnem delu so ugotovili, da se pravniki vse premalo zanimajo za delo v okviru pravnih ved. Tradicionalni partijski pohod študentov prava bo letos aprila, organizacijo pa so prevzeli študentje višje pravne šole iz Splita.

Seminar primorskih študentov

V petek in soboto, 13. in 14. marca, je bil v Portorožu seminar kluba primorskih študentov. Organiziranje seminarja je že tradicionalna oblika dela tega kluba in ima namen seznaniti študente z gospodarsko problematiko koprškega okraja. Na seminarju so sodelovali predstavniki gospodarskih in družbeno-političnih forumov, udeležilo pa se ga je približno 30 študentov, članov kluba primorskih študentov. F. T.

Zbor volivcev

Fakultetni odbor fakultete za naravoslovje in tehnologijo bo pripravil v sredini marca zbor volivcev, na katerem bodo razpravljali največ o statutu in samoupravljanju. Kot marsikje drugod se tudi pri njih postavlja vprašanje, v katerih organih naj pri izdelavi statuta študentje sodelujejo kot enakopravni člani z glasovalno pravico. Poleg tega bodo precej govorili tudi o študijskih problemih, predvsem pa o vprašanju stopenjskega študija, ker prevladuje mnenje, da takšen kot je, sedaj nikakor ne ustreza.

O vseh teh problemih in o izmenjavi učbenikov, kadrovskih in socialno-ekonom-

skih vprašanjih pa bodo razpravljali tudi na medfakultetni konferenci naravoslovnih fakultet, ki bo od 27. do 29. marca v Beogradu. Sklenili so, da bodo na konferenco poslali deset študentov, ker pričakujejo, da bo razprava, kar zadeva stopenjski študij, precej burna.

Sestanek filozofov

Na zadnjem sestanku fakultetnega odbora filozofske fakultete so po dolgi in burni razpravi o statutih soglasno sprejeli sklep, da se bo FO še nadalje boril za pravilno izvajanje samoupravnih principov in stremel za tem, da ne bodo študentje samo na papirju, ampak tudi v resnici enakopravno sodelovali ob reševanju organizacijskih in študijskih vprašanj. V ta namen bodo sestavili posebno študijsko grupo študentov, ki naj bi sodelovala pri izdelavi novega statuta. Na sestanku so razpravljali tudi o vprašanju prilagoditve organizacije združenja tako, da bo ustrezala pogojem na fakulteti (velika razdrobljenost oddelkov), pri čemer sodijo, da je glavni problem ugotoviti vlogo Zveze študentov in samoupravnih organizacij ter razmejitev med odborom in sveti letnikov. Prevladovalo je mnenje, da bi ZS poživila po oddelkih kulturno, športno in idejno-politično problematiko, študijske in socialno-ekonomske probleme pa bi reševali sveti letnikov kot samoupravni organi. Na koncu so govorili o pripravah na aprilsko srečanje vseh filozofskih fakultet in zadolžili študente, ki se bodo študijsko pripravljali za teme, ki jih bodo na srečanju obravnavali. Naj naštejemo najvažnejše: Samoupravljanje,

Studentski list

ZAGREB — Na plenarnem sestanku zveze inženirjev in tehnikov SR Hrvatske so razpravljali o vprašanju ustanovitve fakultete za promet v Zagrebu. Ker je potreba po visokokvalificiranih strokovnjakih s področja prometa vse večja, so sklenili zastaviti vse sile, da bi nova fakulteta v jeseni 1964 že sprejela prve študente. Nova fakulteta bo vzgajala predvsem prometne strokovnjake s poudarjenim tehnično-ekonomskim profilom. Po daljši razpravi so sklenili, naj bi bila ustanovitev inštituta za promet prvi korak k ustanovitvi fakultete.

student

NIS — Na svečani akademiji, prirejani v dvorani pravne in ekonomske fakultete v Nišu, so podelili nagrade 23 študentom teh dveh fakultet, ki so v letu 1962-63 dosegli boljše povprečje ocen od 8.5. Nagrade v skupnem znesku 90.000 din sta prispevala univerza v Beogradu in pravna in ekonomska fakulteta v Nišu. Na akademiji so sklenili, da bodo podobne nagrade podeljevali tudi v prihodnje, saj se je to pokazalo kot dobra spodbuda za marljivost študij.

naši dani

SARAJEVO — Pred dnevi so v študentskem zdravstvenem domu

STUDENTSKA POSOJILA ŽE DVA MESECA V ZAOSTANKU

Socialno-ekonomska problematika, Mesto in vloga filozofske fakultete v družbi, Problemi organizacije študija tretje stopnje. Kulturna komisija pa se bo pričela pripravljati za zaključni večer, ki bo nekakšen prikaz kulturno-umetniške dejavnosti vseh udeleženih fakultet.

Literarni večer

V soboto, 14. marca, so študentje slavistike priredili interni literarni večer, na katerem so brali svoja dela predvsem mladi ustvarjalci iz prvega letnika. Ob prisotnosti predavateljev na tem oddelku so brali mladi literati pesmi, v manjšem obsegu pa je bila zastopana tudi proza. Ne bi hoteli ocenjevati del teh mladih ustvarjalcev, kajti to so njihovi prvi koraki, z gotovostjo pa lahko trdimo, da so podobni literarni večeri koristni in hkrati tudi prijetni, saj se tako marsikdo prvič predstavi s svojim delom pred poslušalci, pa čeprav samo pred svojimi študijskimi kolegi, kateri pa so prav

na slavistiki pravični in kritični ocenjevalci. Koristno bi bilo, če bi ti literarni večeri prerasli ozki krog slavistov in bi jih organizirali za celotno filozofsko fakulteto, ali pa morda tudi za študente ostalih fakultet.

Počitniška zveza na pravu

Pretekli teden je imela družina Počitniške zveze na pravni fakulteti svoj ustanovni občni zbor. Družina je bila ustanovljena na pobudo fakultetnega odbora. Pri izvršnem odboru Počitniške zveze univerze smo izvedeli, da je družina na pravni fakulteti šesta po vrsti na ljubljanski univerzi. Treba pa je takoj pripomniti, da imajo le tri od njih, to je na medicini, ekonomiji in FNT, svoje akcijske programe, ki jih tudi izvajajo, medtem ko sta družini gradbenikov in višje šole za medicinske sestre samo na papirju in je njuna edina aktivnost pobiranje članarine. Na ostale fakultete pa Počitniška zveza kljub naporom izvršnega odbora univerze še ni prodrla, vendar je v zadnjem času ponekod čutili vse večje zanimanje tudi za to organizacijo.

Vtisi iz Amerike

Pretekli terek je v okviru svobodne katedre na medicinski fakulteti predaval akademik profesor dr. Bogdan Breclj o vtisih s poti po Latinski Ameriki. Vsem je znan velik pomen in uspeh potovanja predsednika Tita po Latinski Ameriki, toda namen predavanja ni bil spoznati samo to. Predavatelj je poleg svojih osebnih vtisov s poti nanašal vrsto zgodovinskih, kulturnih, ekonomskih in socialnih podatkov o deželah, ki so jih obiskali. Ob diapozitivih so bile besede veliko bolj žive in razumljive. Izvedeli smo, da bo prihodnja katedra verjetno naslednji četrtlet s področja umetnosti, in sicer bo Dušan Kveder predaval o »Umetnosti v Indiji«.

Analiza dela klubov

Ker je že dalj časa čutili v delu pokrajinskih študentskih klubov precejšno mrtvilo, je odbor Zveze pokrajinskih klubov svoj zadnji sestanek posvetil prav vprašanju dela posameznih klubov. Ugotovitev, da od vseh kažeta neko določeno aktivnost le priški klub, ki je že vsa leta najboljši, in pa klub šentjurskih študentov, je po tolikih letih dela in vsesplošnem napredku družbene dejavnosti porazna, zato so na sestanku sklenili narediti temeljito analizo dela vseh klubov. Posamezne člane centralnega odbora so zadolžili, da bodo v določenem roku proučili vzroke in probleme, katere imajo posamezni klubi in jih potem skušali rešiti skupno v okviru zveze. Ker so nekateri izrazili dvom tudi nad tem načinom dela, so tokrat poimensko zadolžili za vsak klub posameznike, ki bodo disciplinsko odgovorni za svoje delo.

sarajevske univerze odprli tudi športno ambulanto. Ambulanta bo služila pregledu športnikov študentskih športnih društev, ki aktivno tekmujejo na medfakultetnih tekmovanjih. Odslej bodo lahko na študentskih tekmovanjih sodelovali le tisti, katere bodo pregledali v tej ambulanti.

Студентски збор

STIP — V Stipu, ki ima zaenkrat le pedagoško akademijo, so odprli nov študentski dom. Sredstva za izgradnjo je dal republiški svet za prosveto in kulturo, 50 odstotkov pa občinska skupščina v Stipu. Zmogljivost doma je 300 ležišč, poleg študentov pa bo v njem stanovalo tudi nekaj srednješolcev.

SKOPJE — Zaradi katastrofalnega potresa, katerega posledica je bil pozni začetek zimskega semestra, so semestralne počitnice preložili v drugo polovico marca. Študentje upajo, da bodo čas počitnic kar najkoristneje izrabili.

INDEX

NOVI SAD — Pravkar so prvič natisnili brošuro »Fakultete novosadske univerze in višje šole v AP Vojvodine«. Knjižica vsebuje vse informacije o možnostih za študij na posameznih fakultetah in višjih šolah, o pogojih za vpis, o izrednem študiju, o stanovanjskih in ekonomskih problemih, o posojilih in študentskem servisu in o kulturno-umetniških, društvenih in športnih aktivnostih novosadskih študentov.